Opłata pocztowa uiszczona ry zał-em

8 זייטען

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

נייער פאלקסבלאט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 227 (919 | Łódź, Środa 6 Października 1926 | פירטער יאָהרגאַנג | לאָדז מיטוואָך כח תשרי תרפ"ז | Nr. 227 (919

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24 71 || אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24 71

דאָס שטייער - סיסטעם איז שלעכט

מ'דאַרף עס תּיכּף רעאָרגאַניזירען,—זאָגט פינאַנץ-מיניסטער טשעכאָוויטש.

וואַרשאַ, 5 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) אין אַ געשפּרעך מיט זשורנאַליסטען האָט זיך דער נייער פינאַנץ-מיניסטער טשעכאָוויטש אַרויס-געזאָגט, אַז דאָס איצטיגע שטייער-סיסטעם איז שלעכט און אַז ער נעהמט שוין אָן מיטלען דאָס סיסטעם צו רעאָרגאַניזירען.

קאָמיטעט פאַר נאַצ. מינדערהייטען

איז געבליבען נישט געענדערט.

וואַרשאַ, 5. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). דער קאָמיטעט פון די זאַך-קענער אין די פראַגען פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען וועט אָבהאַלטען זיינע זיצונגען דעם 15-טען ה. ח.

דער קאָמיטעט איז געבליבען אין'ם זעלבען צוזאַמענשטעל און האָט זיך ביז איצט נישט צוזאַמענגעקומען צוליב די פּאָליטישע קריזיסען.

אָפּאָזיציע אין רוסלאַנד

גרייט זיך צום קומענדיגען פּאַרטיי - צוזאַמענפאָהר.

מאָסקוואַ, 5 (אַטע) דער אונטערוואַרטעטער אַרויסטריט פון טראָצקי'ן געגען דער מעהרהייט פון צענטראַל-קאָמיטעט פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי ווערט אויסגעטייטשט אַלס הכנה פון דער אָפּאָזיציע צו איהרע אַרויס-טרעטונגען אויף דעם 15-טען צוזאַמענ-פאָהר פון דער פּאַרטיי, וואָס דאַרף פאָרקומען ד. 25 טען אָקטאָבער. מ'ווייזט אויך אָן דערויף, אַז ד. 3 טען ד. ח. איז פאָרגעקומען אַ גרויסער מיטינג אין דער פאַבריק „אַוויאַ-פריבאָר", אויף וועלכען טראָצקי, זינאָוויעוו, ראַדעק און פיאַטאַקאָוו האָט שאַרף קריטיקירט סטאַלין'ען און זיינע אָנהענגער.

„פּאָסישע צייטונג" ווערט אָבער בע-וואויזער, אַז צווישען די פיהרער פון דער אָפּאָזיציע און דער מעהרהייט פון דער פּאַרטיי איז געקומען צו אַ פער-שטענדיגונג, לויט וועלכער די אָפּאָזיציע דאַרף בעקומען עטליכע ערטער אין דער רעגירונג אַלס וויצע פאָלקס-קאָמי-סאַרען. אויב די דאָזיגע ידיעה זאָל זיין ריכטיג, וועט זיך די אָפּאָזיציע אָפּהאַל-טען פון איהרע אַרויסטרעטונגען אויפ'ן פאַרשטעהענדען פּאַרטיי - צוזאַמענפאָהר.

אונגאַרישער קאַרדינאַל וועגען אַנטיסעמיטיזם אין אונגאַרן.

בודאַפּעשט, 5. (ספ. טעל.) דער אונגאַרישער פּרימאַס-קאַרדינאַל טשער-נאָך האָט געגעבען אַן אינטערוויו אַ יודישען זשורנאַליסט וועגען אַנטיסעמי-טיזם אין אונגאַרן. דער קאַרדינאַל ליי-קענט, אַז דער קאַטוילישער קלער זאָל האָבען אַנטייל גענומען אין דער אונ-גאַרישער אַנטיסעמיטישער בעוועגונג. ער אַליין שעצט יעדען מענשען, וועל-כער אַכטעט זיין רעליגיע.

אויף דער פראַגע וועגען די סיבות פון אַנטיסעמיטיזם אין אונגאַרן, האָט דער קאַרדינאַל געענטפערט, אַז דאָס איז מסתּם צוליב'ן אַנטייל פון די יודען אין דער באָלשעוויסטישער בעוועגונג.

וועגען דער בעציהונג פון וואַטיקאַן צום ציוניזם, האָט דער קאַרדינאַל געענטפערט, אַז אין דער פראַגע האָט דער וואַטיקאַן נאָך נישט אָנגענומען קיין שטעלונג.

פאַר די עולים קיין א"י.

וואַרשאַ, 5 (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספאָנדענט) דער פּאַלעסטינאַ-אַמט טיילט מיט, אַז צוליב דעם, וואָס דער באַהן-טאַריף אין רומעניען איז פון ערשטען אָקטאָבער געהעכערט געוואָרען מיט 150 פּראָצענט, דאַרפען די עולים קיין ארץ-ישראל מיטנעהמען מיט זיך גרעסערע געלד-סומען.

דער טומעל אַרום סאָוויעטיש-ליט-ווישען אָפּמאַך איז איבערטריבען.

„פּראַוודאַ" פערזיכערט, אַז דער אָפּמאַך גאַראַנטירט נישט ווילנאַ פאַר ליטע

וואַרשאַ, 5 (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספאָנדענט) היינט, 10 אינ-דערפריה האָט וויצע-פּרעמיער באַרטעל בעזוכט דעם מאַרשאַל פּילסודסקי'ן אין בעלוועדער און דאָרט אָפּגעהאַלטען מיט איהם אַ קאָנפערענץ. אין רעזול-טאַט פון דער קאָנפערענץ איז צום מלוכה-פּרעזידענט איבערגעשיקט געוואָ-רען דער נאָמינאַציע-דעקרעט פון אויס-סערן - מיניסטער זאַלעסקי. 12 בייטאָג האָט דער פּרעזידענט אונטערגעשריבען דעם דעקרעט.

וואַרשאַ, 5 (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספאָנדענט) ווי מיר דערווי-סען זיך איז פאַר דער נאָמינאַציע פון אויסערן - מיניסטער זאַלעסקי אויף זיין אַמט פאָרגעקומען אַ לענגערע קאָנפע-רענץ צווישען איהם און דעם מאַרשאַל פּילסודסקי. מיניסטער זאַלעסקי האָט אָנגעוויזען, אַז ס'דאַרף וואָס שנעלער געענדערט ווערען די אויסערליכע פּאָ-ליטיק, בפרט דאַרף נישט געמאַכט ווערען קיין טומעל אַרום דעם לעצטען סאָוו-יעטיש-ליטווישען אָפּמאַך.

נאָך אַ לאַנגער דיסקוסיע איז מאַר-שאַל פּילסודסקי איינגעגאַנגען אויף די פּאָסטולאַטען און די נאָמינאַציע איז אונטערגעשריבען געוואָרען.

מאָסקווע, 5 (אַטע) אין וועכענט-ליכען איבערזיכט פון דער איגסערנאַצ-יאָנאַלער לאַגע שרייבט אונטער די „פּראַוודאַ", אַז דער סאָוויעטיש-ליטווי-שער טראַקטאַט גאַראַנטירט נישט פאַר ליטע דאָס צוריקבעקומען פון ווילנאַ, אויך נישט קיין אַקטיווע הילף מצד די סאָוויעטען. דער טראַקטאַט ענטהאַלט נאָר די התחיבות פון נייטראַליטעט.

קאַטאַסטראָפע מיט אַ צוג אין אַ טונעל.

ציריך, 5 (אַטע) אַן אויסערגע-וועהנליכע קאַטאַסטראָפע האָט געטראָ-פען מיט אַ משאות צוג אין טונעל אויף דער ליניע סען-גאַלען-ראַפּערסוויל-ציריך (שווייץ) צוליב אַטמאָספערישע בעדינ-גונגען האָבען נישט געקאָנט אָפּליסען פון טונעל די שעדליכע גאַזען און רויך.

דער צוג האָט זיך דעריבער פערשפּע-טיגט און ס'איז איהם ענטגעגען אַרויס-געשיקט געוואָרען אַ רעטונגס-צוג. נאָך גרויסע שוועריגקייטען איז געלונגען פון פערטשאַדעטען צוג אַרויסצונעהמען 9 פּערזאָן פון דער בעדינונג. זיי זע-נען שוין אָבער געווען טויט.

לעזט היינט די פאָרזעצונג פון ראָמאַן „די ליבע פון אַ קייזערין"

אויף דער 7-טע זייט.

בעקאַנטמאַכונג.

דערמיט האָב איך דעם כבוד מיטצוטיילען, אַז נעכטען, דינסטאָג, דעם 5. אָקט. ד. י., 5 נאָכמ. איז נאָך אַ גרינדליכען רעמאָנט עראָפענט מיט קאָמפאָרט-איינגעריכטעטער

„קאַפע-רעסטאָראַן"

אונטער דער פירמע

„BRISTOL", Piotrkowska 30 tel. 25-91.

מיט אַכטונג ה. בערנהיים.

בעמערקונג: קירצליך ווערט עראָפענט דער האָטעל „Monopol" זאַוואַדזקאַ 7, טעל. 51-94, אונטער דער לייטונג פון ש. בערנהיים. 1271

קומט און איבערציינט אייך!

אַלער אַרט ביטעס, פאַראַניעס, רעקורסען, אַפּעלאַציעס אין אַלע געריכטס-, פינאַנס-, אַדמיניסטראַטיווע און קאָמונאַלע אינסטיטוציעס ווערען אָנגעשטעלט, אַמבילינסטען און אַמשנעלסטען ערלעדיגט אין ביוראָ

„פּאָלאָניאַ" אַלעיאַ 1 מאַי 7.

ווי̇כטיגע בעמערקונג: טעגליך פון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אָנווייזונגען אין אַלע שטייער-אַנגעלעגענהייטען דורך ה' לעאָן שווייצער.

איבערזעצונגען: האַנדעלס און פּריוואַט קאָרעספּאָנדענץ, קאָנטראַקטען, פּראָטעסטירטע וועקסלען ווערען אָנגענומען אויפצומאַנען מיט אייגענע קאָסטען.

מיטגלידער פון פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען צאָהלען 25% בילינער.

א דאַנק וואָס וואַשט „ראַדיאָן"?

דער ענטפער איז אַ זעהר פּשוט'ער:

„ראַדיאָן" וואַשט אַ דאַנק דעם הויכען סאָהאַלטען אין זיך אויסגעצייכנטע זייף אין צושטאַנד פון פּאַשעק און מאַכט ווייס דורכ'ן אַרויסבעקומען פלעקן.

„ראַדיאָן" פערטרעט אינגאַנצען דאָס וואַשען מיט די הענד און דאָס ווייסען אויף דער זון.

„ראַדיאָן" שוינט די וועש, ווייל עס איז אינטער אַ גאַראַנטיע פרייַ פון קלאָרעק.

I	II.
„Saturnia" Sp. Akc. Wydział „Radion" Warszawa Skrzynka pocztowa 149.	Proszę o nadesłanie bezpłatnej próbki „Radion" Nazwisko: . . . . Miejscowość: . . . . Bliższy adres: „Najer Folksblat".

דעם קופּאָן נומער 2 דאַרף מען אויסשנײַדען און אויפקלעבען אויף דער טעקסט-זייט פון פּאָסט-קאַרטעל און דעם קופּאָן נומער 1 — אויף דער זייט פון דער אַדרעס.

„SATURNIA" Sp. Akc. Warszawa : איינציגע פּראָדוצענט

B. Buchholtz i S-ka, Aleje Kościuszki 21 : פערטרעטער אויף לאָדז און אומגעגענד

דאָס אומזיסטע וואַשען מיט „ראַדיאָן" וועלען פאָרקומען היינט, מיטוואָך, דעם 6. אָקטאָבער בײַ דער פירמע קאָנער און קאַמפּ. (פּעטריקאָווער 98), דאָנערשטאָג, דעם 7. און פרייטאָג, דעם 8. אָקטאָבער בײַ דער פירמע א. דיעטעל (פּעטריקאָווער 157) און שבת, דעם 9. אָקט. בײַ דער פירמע ע. גיעססער (פּעטריקאָווער 84).

פראצעס געגען 54 בעשולדיגטע אין קאליש

אפקלאנג פון די בלוטיגע אונרוהען אין חודש פעברואר.

ק אַ ל י ש, 5 (טעלעפאָניש פון אונזער ספעציעלען קאָרעספאָנדענט), אין היגען קרייז-געריכט האָט זיך שבת אָנגעהויבען דער גרויסער פראָצעס געגען 54 אָנגעקלאָגטע, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין אַרויסרופען און אַנטיילנעהמען אין די בלוטיגע אונרוהען, וואָס זענען פאָרגעקומען אין קאַליש דעם 9. פעברואַר 1926. די געשעהענישען זענען פאָרגעקומען ביי פאָלגענדע אומשטענדען:

אין פערלויף פון עטליכע חדשים זענען אין קאַליש דורכגעפיהרט-געוואָרען עפענטליכע אַרבייטען, ביי וועלכע עס זענען בעשעפטיגט געווען אייניגע הונדערט אַרבייטסלאָזע.

די אַרבייטער זענען בעשטאַנען פון צוויי קאַטעגאָריעס — בעווייבטע און נישט בעווייבטע. די ערשטע פלעגען בעקומען טעגליך פאַר דער אַרבייט 5 זל. מיט 30 גראָשען. די צווייטע 3 זל.

דאַן איז פאָרגעקומען אַן ענדערונג.

די בעווייבטע האָט מען אָנגעהויבען אויסצאָהלען צו דריי זלאָטיס מיט 60 גראָשען טעגליך, דאַגעגען די אונבעווייבטע האָט מען פערקלענערט דעם לוין, צאָהלענדיג נישט מעהר, ווי 2 זלאָטיס. די, וואָס האָבען געדינט אין מיליטער און 1 זלאָטי מיט 50 גראָשען טעגליך די, וואָס האָבען אין מיליטער נישט געדינט.

די דאָזיגע ענדערונג האָט צווישען די אונבעווייבטע אַרויסגערופען גרויס פערביטערונג.

נאָך אַ גרויסען מאַסען-מיטינג, וואָס איז פאָרגעקומען. איז ערקלערט-געוואָרען אַ פראָטעסט-שטרייק פון די אונבעווייבטע אַרבייטער, [וועלכע האָבען געפאָדערט צוריקצושטעלען די פריהערדיגע בעדינגונגען.

היות דאָס האָט נישט געהאָלפען, האָבען זיך די אַרבייטער, אין אַ צאָהל פון העכער 300 פערזאָן, פערזאַמעלט פאַר'ן מאַגיסטראַט און געפאָדערט, אַז דער שטאָדט-פרעזידענט זאָל אויפנעהמען אַ דעלעגאַציע.

ווען דער שטאָדט-פרעזידענט האָט זיך אָבער דערפון אָבגעזאָגט, האָבען די פערזאַמעלטע אַרבייטער אָנגענומען אַ דראָהענדע שטעלונג.

גראָד איז דורכ'ן מאַרק דורכגעפאָהרען דער קאַלישער סטאַראָסטע. דערוויסענדיג זיך וועגען וואָס עס האַנדעלט זיך, האָט דער סטאַראָסטע אויפגעפאָדערט דעם שטאָדט-פרעזידענט אויפצונעהמען די דעלעגאַציע.

דער פרעזידענט איז אַרויס אויפ'ן באַלקאָן און געוואָלט אָנהויבען רעדען, אָבער קעגען איהם האָבען זיך אויפגעהויבען פון המון דראָהענדע הענד און ס'האָבען זיך געהערט געשרייען:

— קום אַראָפּ צו אונז.

דער פרעזידענט איז אַראָפּ. ווי נאָר ער איז ארויס פון דער טיר און געגעבען אַ צייכען, אַז ער וויל רעדען, האָט זיך דער המון אויף איהם געוואָרפען מיט די פויסטען.

פון מאַגיסטראַט האָט מען דערווייל אַרויסגערופען טעלעפאָניש די רייטער-פאָליציי.

באַלד דערויף האָבען יחידים פון דער מאַסע אָנגעהויבען וואַרפען שטיינער אין דער פאָליציי - אָפטיילונג. דער רייטער - פאָליציאַנט רוזשאַנסקי איז דורכ'ן המון אַראָפּגעשלעפט - געוואָרען פון פערד און מ'האָט איהם שרעקליך צושלאָגען.

ווען צום המון זענען אַרויס די פאָליציי - פאָרשטעהער פאָטשאָנטעק און לאַנטשאַ, זענען עטליכע פון המון צו, צו פאָטשאָנטעק'ן און איהם אַנידערגעוואָרפען אויף דר'ערד און איהם דערלאַנגט מיט אַ מעסער אין קאַרק. לאַנטשאַ'ן, האָט מען צובראָכען די שווערד און גוט צושלאָגען.

אַ גרופּע פון דער מאַסע איז אַריין אין בעראַטונגס - צימער פון מ. גיסטראַט און געשלאָגען ביז בלוט דעם פרעזידענט שאַראַס, מאַכענדיג איהם עטליכע שווערע וואונדען אין קאָפּ.

דעם פערטרעטער פון סטאַראָסטע, ה' אָטאַשעווסקי, האָט דער המון אַרויסגעשטופּט דורכ'ן פענסטער.

איהם איז אָבער געלונגען זיך צו פערהאַלטען ביי אַ גזימס און, ווערענדיג כסדר בעוואָרפען מיט שטיינער, איז איהם געלונגען זיך אַריינצודראַפּען אין אַ צווייטען צימער דורך אַ פענסטער.

אויפ'ן אַליאָרם איז אָנגעקומען די גאַנצע רייטער פאָליציי, וואָס בעשטעהט פון 10 פערזאָן.

עס איז געקומען צו אַ צוזאַמענשטויס, צווישען פאָליציי און עולם, בעת וועלכען העכער 10 אַרבייטער זענען פערוואונדעט-געוואָרען.

דער עולם האָט אָנגעהויבען פערוואַרפען די פאָליציי מיט שטיינער און די פאָליציי האָט זיך אָפּגערוקט.

דאַן האָט דער המון פערלאָזט דעם מאַגיסטראַט-בנין און האָט זיך מיט געשרייען געגען דער פאָליציי געלאָזט אויף ניי'- וועלט. צו די פאָליציייאישע קאַשאַרען.

אויפ'ן אָרט האָט זיך דאַן געפונען בלויז דער וועכטער און אַ וואַך-פאָליציאַנט.

דערזעהענדיג דעם המון, האָט דער פאָליציאַנט אָנגעהויבען שיסען.

4 פערזאָן פון המון זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען.

די פערזאַמעלטע זענען אָבער נישט אָפּגעטרעטען.

נאָכדעם, ווי זיי האָבען זיך אַריינגעריסען אין די קאַשאַרען, האָבען זיי פולשטענדיג דעמאָלירט די איינריכטונג, און שווער פערוואונדעט דעם וועכטער.

די פערזאַמעלטע האָבען אַוועקגעטראָגען די פערוואונדעטע אַרבייטער אין שפּיטאָל און דאַן האָבען זיך אַלע אַ לאָז-געטון צו דער תּפיסה מיט אויסגעשרייען:

— „זאָפאָרט בעפרייען די פּאָליטישע אַרעסטאַנטען!“.

פאַר דער תּפיסה האָבען זיי שוין אָבער געטראָפען 4 קאָמפּאַניעס מיליטער, וועלכע מען האָט ספּעציעל אַרויסגעפאָדערט.

דאָס מיליטער האָט פון אַלע זייטען אַרומגערינגעלט די דעמאָנסטראַנטען, שטופּענדיג זיי אויפ'ן מאַרק אַרויף.

דאָרט זענען אַלע גאַסען אָבגעשלאָסען געוואָרען און מען האָט אָנגעהויבען דורכפיהרען אַרעסטען צווישען די פערזאַמעלטע.

8 אין אָווענד איז די אָרדנונג צוריקגעשטעלט געוואָרען און די מאַכט אין שטאָדט האָט איבערגענומען דאָס מיליטער.

איין אַרבייטער און אַ פּאָליציאַנט זענען דער'הרג'עט געוואָרען. 4 פּאָליציאַנטען און 7 אַרבייטער זענען שטערבליך פערוואונדעט געוואָרען.

נאָך די בלוטיגע געשעהענישען זענען געמאַכט געוואָרען גרויסע אַרעסטען, און 54 פערזאָן זיצען איצט אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק, צום פּראָצעס זענען אַרויסגערופען געוואָרען 170 עדות.

נעכטען האָט זיך שוין פערענדיגט דער פערהער פון די עדות, היינט אין דער פריה וועט רעדען דער פּראָקוראָר און דערנאָך די פערטיידיגער, דער אורטייל ווערט ערוואַרט היינט אָדער מאָרגען.

אַלס פערטיידיגער טרעטען אַרויס די אַדוואָקאַטען פּאַסכאַלסקי און האָניגוויל פון וואַרשאָ און ד"ר ק על און קאַצענעל פון קאַליש.

פּראָטעסט געגען „נומערוס קלויזוס“

וו אַ ר ש אַ. 5. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער צ. ק. פון די יודישע סטודענטישע אָרגאַניזאַציעס האָט אַרויסגעגעבען אַ שאַרפען פּראָטעסט געגען דעם „נומערוס קלויזוס“ אין די פּוילישע אוניווערזיטעטען.

אין פּראָטעסט ווערט געזאָגט, אַז נישט-קוקענדיג אויף די אַלע האָפנונגען, וואָס די יודישע אַקאַדעמיקער האָבען געלעגט אויף דעם מאַי-נצחון, ווערט ווייטער צוגענומען ביי דער יודישער סטודענטענשאַפט די מעגליכקייט צו ענטוויקלען זייערע פעהיגקייטען אויפ'ן וויסענשאַפטליכען געביט.

די אנפאלער אויף דעפּ. זרשעכאווסקי נאך נישט ענטדעקט.

וו אַ ר ש אַ, 5. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די אויספאָרשונג אין דעם ענין זשדזשעכאָווסקי האָט דערווייל נישט געבראַכט קיין שום רעזולטאַטען. די אַנפאַלער זענען דערווייל נישט ענטדעקט געוואָרען. מ'רעכענט, אַז די אַנפאַלער אָפיצירען זענען געווען אַנגעטון אין מיליטערישע מונדירען נישט פון זייערע טיילען.

נישט קיין אנפאלען און נישט קיין דראהונגען

וועגען די געשעהענישען אין טאָמאַשאָוו.

ט אָ מ אַ ש אָ וו, (ספּ. פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין צוזאַמענהאַנג מיט די ידיעות אין דער פּוילישער פּרעסע וועגען די לעצטע געשעהענישען אין טאָמאַשאָוו דערוויס איך זיך, אַז קיין שום אַנפאַלען זענען נישט פאָרגעקומען און קיין שום דראָהונגס-בריף האָט קיינער נישט בעקומען. עס זענען אויך נישט פאַרהאַן קיין שום שווער פערוואונדעטער.

די ידיעות נעהמען זיך דערפון, וואָס די לעצטע צייטען קומען ביי אונז פאָר מחלוקת צווישען 2 צדדים אין די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען און עס זענען פאָרגעקומען עטליכע מאָל געשלעגען צווישען די דערמאָהנטע גרופּען.

קעניג פייזול אלס שלום-פערמיטלער אין סיריע.

י ר ו ש ל י ם, (י. ט. א.) לויט ווי די פּאַלעסטינישע טעלעגראַפען - אַגענטור ווערט געוואויער, האָט דער קעניג פייזול פון איראַק אָנגעבאָטען זיין פערמיטלונג אינ'ם שטרייט צווישען דער פראַנצויזישער רעגירונג און די סירישע אויפשטענדיגע.

דעם 10-טען אָקטאָבער קומט פייזול אין ירושלים און פון דאָרט וועט ער גלייך אָפּפאָהרען צו דער פּאַלעסטיניש-סירישער גרעניץ, וואו ער וועט זיך טרעפען מיט די אָנפיהרער פון די סירישע אויפשטענדיגע.

ווי בעקאַנט האָט קעניג פייזול מיט אַ קורצער צייט צוריק געווייזט אין פראַנקרייך וואו ער האָט געפיהרט געשפּרעכען מיט די פראַנצויזישע פּאָליטיקער וועגען דעם סירישען פּראָבלעם. פייזול וועט איצט איבערגעבען די סירער דעם רעזולטאַט פון זיינע אונטערהאַנדלונגען אין פּאַריז און זיך לאָזען אינפאָרמירען וועגען די בעדינגונגען אויף וועלכע די סירישע אויפשטענדיגע זענען גרייט צו שליסען שלום.

די בענייאונג פון דער ראזינקעס-אינדוסטריע אין ארץ-ישראל.

י ר ו ש ל י ם, (א"י ק. ב.) דער לאַנדווירטשאַפטליכער דעפּאַרטאַמענט פון דער הנהלה הציונית אין א"י האָט לעצטענס אונטערגענומען אייניגע פּרובען אויסצואַרבייטען אסקאַט-ראָזינקעס. די פּרובען זענען זעהר געלונגען.

בעריהמטע פירמעס האָבען זיך אַרויס געזאָגט, אַז די ראָזינקעס זענען נישט ערגער פון די קאַליפאָרניער. איצט איז מען צוגעטרעטען צו דער פלאַנצונג פון די פּאַסיגע טרויבען, וועלכע זאָלען אין נעכסטען יאָהר דינען פאַר דער אויסאַרבייטונג פון ראָזינקעס. לויט די היינטיגע מאַרק פּרייזען וועלען די ראָזינקעס געבען ריינעם פערדינסט 2 עגיפּטישע פּיאַסטער פון יעדען קילאָגראַם.

אַזוי אַרום בענייט ארץ-ישראל איינעם פון די צווייגען פון דער לאַנדווירטשאַפט, מיט וועלכען זי איז געווען בעריהמט אין די אַלטע צייטען.

Ch. Cejtin צאהן-ארצט
צוריקגעקעהרט.
1287

REPERACJE maszyn do pisania i liczenia
wszystkich systemów kas „National“ sklepowych uskutecznia najdokładniej, firma
JÓZEF LEŻON, Przejazd 4, tel. 2-23. 10ε

Dr. med. Ludwik Rapeport
Pr. Narutowicza 25 (Dzielna)
Telefon 44-10 1000
ספּעציאַליסט פאַר נערוען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָווענד.

ד"ר י. שעפּס
געבורטסהעלפער און פרויען-ארצט
איבערגעצויגען אויף וואָלטשאַנסקאַ 36
שפּרעכשטונדען פון $4^1/_2$ ביז 7 אָווענד.
1282

Dr. PRYBULSKI
צוריקגעקעהרט - זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.
ווענערישע- און האָר- הויט - קראַנקה מענער-שוואַכע,
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען. - נעמט אָן 9-1, 4-8 אָוו., דאַמען: 4-

פעראיין פון יודישע פאלקס-שולען און פאר-שול-ערציהונג
אין לאָדז, פּאָלודניאָוואַ 11, טעל. 34-13
איז מודיע, אַז ס'ווערען אָנגענומען איינשרייבונגען פון קינדער פון 4 יאָהר אָן
אין דער העברעאישער פרעבעל-שולע
די פרעבעל-שולע, וואָס וועט געפיהרט ווערען אויף אַ מוסטערהאַפטען אופן דורך ערפאַהרענע פרעבעליסטינס, וועט זיך געפינען אין אַ פּאַסיגען לאָקאַל אויף שענקעוויטשאַ 5/3.
די לימודים הויבען זיך אָן באַלד נאָך יום-טוב.
איינשרייבונגען ווערען אָנגענומען אין קאַנצעלאַריע פון פעראיין, פּאָלודניאָוואַ 11, פון 9–1 נאָכמ.
1289

בעקאנטמאכונג.
די בעוואוסטע וואַרשאָווער פירמע א. נ. J. KRZYPOW האָט ערעפענט -:- אין -:-
לאָדז, 16 בענעדיקטאַ 16
א מעבעל-לאגער
קויפט און פערקויפט אַלערליי מעבעל, דיוואַנעס, ניי מאַשינען, ווי אויך גאַרדעראָבען. אַנטיקען און פּעלצען. כ'קויף פּיאַנינאָס, און כ'צאָהל די העכסטע פּרייזען קומט און איבערצייגט אייך
682

Dr. Z. Rakowski
ספּעצ. פאַר אויערען, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקה
9 קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9
טעלעפאָן 27-81
ספּעציעלער קורס פאַר שטאַמלער.
שפּרעכשטונדען פון 2 ביז 2 און פון 5–7. 175
נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאָכמ.

Dr. med. Braun
פּאָלודניאָוואַ 23, טעל. 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע-קראַנקהייטען און מענער - שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר אויספאַל.)
נעהמט אָן פון 9–12 און פון 5–8 אָווענד.

Lek. Dentysta
Jakób Botwinik
געאַרבייט אין דער לאָדזער קראַנקען-קאַסע איבער 4 יאָהר, נעהמט עצט אָן טעגליך, אויסער שבת פון 3 ביז 9 אָווענד אויף דער
נאַוואָמיעסקאַ 26, פראָנט 2. שטאָק
היילען, פּלאָמבירען, צאָהן-ציהען אָהנע שמערצען, קינסליכע ציינער, קראָנען און גאָלד - בריקען.
צוגענגליכע פּרייזען. 186
פאַר מיטגל. פון קראַנקען-קאַסע און זייערע פאַמיליעס זעהר בילינ.

„נייער פאלקסבלאט“

לאדז. 6 אקטאבער 1926.

א נייע ליגע —
אזא מאדיאריש - ציניאנערישע.

די נייע ליגע האט נישט קיין שייכות מיט דער פעלקער-ליגע, נישט מיט דער ליגע צו פערטיידיגען מענשען - רעכט, נישט מיט דעם פאן-אייראפא-קאנגרעס, וואס קומט איצט פאר אין וויען.

בסך הכל איז די ליגע, וועלכע מיר האבען איצט אין זינען, געגרינדעט געווארען דורך די „דערוואכענדע מאדיארען“ אין בודאפעשט, און האט דעם בלויזען ציל צו טעראריזירען... יודישע מיידלעך!

עס איז א צייט איצט פון אידעען-זוכענישען, פון צוועק - בעשטרעבונגען, פון ציל-בעוואוסטקייט, און אז אלע אלטע „געטער“ זענען באנקראט, איז דאך א זעלבסטפערשטענדליכע זאך, אז ארמעען ארבייטסלאזע ציל-זוכער זוכען פאר זיך אנדערע געשעפטען — אזעלכע בעשעפטיגונגען, וואס זענען אי מאדערן אין דעם נאציאנאלען גייסט פון דער אינגארישער צייט, און צוועקמעסיג אין דער הינזיכט פון גוטער בעלוינונג, ווארום —

ווי ס'איז דערקלערט געווארען וועט די ליגע צו טעראריזירען יודישע מיידלעך פרובען צו קריגען געלד פון יודישע עלטערען, אלס אויסלייז-געלד פאר די אוועקגעראבטע יודישע טעכטער, און דאס דאזיגע געלד וועט דינען אלס הכנסה פאר דער קאסע פון דער ליגע.

איז דאך אחדות א גרויסע קראפט!

איז דאך קאלעקטיווע שאפונג און ארבייט — א לאזונג פון ערנסט-דעמאקראטישער עקזיסטענץ-אויפפאסונג!

ווערט ממילא אנ'ארבייט — וואס באנדיטען האבען לעת-עתה אויסגעפיהרט אויף אינדיווידועלער אייגענער איניציאטיוו און אחריות — אזא ארבייט וועט איצט אויסגעפיהרט-ווערען דורך אג'אנטיסעמיטישער ליגע אין בודאפעשט, וועלכע וועט געוויס עפענען לעגאלע פיליאלעס אין אנדערע לענדער, וואס זענען פעראייניגט אין דער פעלקער-ליגע אין גענף.

אויך די פעלקער-ליגע פערנעהמט זיך דאך מיט'ן פרויען-האנדעל, נישט מיט'ן פרויען - האנדעל גופא, נאר מיט דער פראגע, ווענען פרויען-האנדעל, און די בודאפעשטער ליגע האט דאך א בפירוש'ן צוועק „צו נעהמען נקמה פון יודישע מיידלעך פאר דעם אנטייל, וואס יודען נעהמען אין ווייבער-שקלאפעריי“.

אט דאס הייסט — ריטערליכע גרויס-מוטיגקייט: אט דאס הייסט — פערטיידיגען דעם כבוד פון דעם איידעלען געשלעכט!

און אז עס האנדעלט זיך ווענען אזא איידעלען ענין, ווי די אונבעפלעקטקייט פון דאמען-עהרע, ווען אין איירא‌פא געפינען זיך אזעלכע רודפי-צניעות, ווי די מאראלישע מאדיארען-קראסאוו-סשיקעס, דארפען מיר אננעהמען [פולע מיילער מיט וואסער און-שווייגען!

מן.

די פעלקער = ליגע ווילדט זיך.
אויף דעם גראנדיעזען באל, וואס מאכט שטימונגען צווישען די געגנער
(א בריף פון גענף).

דער גרויסער באל, וואס דער פאר-זיצער פון דער פעלקער-ליגע אין גענף האט איינגעארדנעט פאר די דעלעגאציעס פון אלע מלוכות, האט שטארק דערמאנט מיט זיך אן די ווינער בעלער פון מיט 111 יאהר צוריק.

אזא באל האט מען שוין לאנג אין איירא‌פע נישט געזעהען. אין ווערסאל און גענוא איז געווען נישט צום טאנצען. און הגם די פעלקער-ליגע האט פאר די 6 יאהר פון איהר עקסיסטענץ איינגעארדנעט נישט איין טאנץ-אווענד, קאן זיך אבער קיינער פון זיי נישט פערגלייכען מיט דעם, וואס איז פאר-געקומען אין סעפטעמבער 1926. קודם איז אויף דעם באל אויך רעפרעזענטירט געווען דייטשלאנד. אויף דעם דאזיגען באל זענען אנוועזענד געווען אלע איי-ראפעאישע אויסערן-מיניסטארען און פיל דיפלאמאטישע דעלעגאטען, ווי אויך די פרעמיערען פון די איירא‌פעאישע מלוכות.

פון די אנפיהרענדע פאליטישע פער-זענליכקייטען אין איירא‌פא האבען נאר געפעהלט פואנקארע און מוסאלינע, וואס יעדערער פון זיי איז געבליבען ביי זיך אינדערהיים.

די דאזיגע פערזאמלונג פון דיפלא-מאטישען קאמאנד איז פארגעקומען אין גענפער „האטעל דע-בערג“. אין אלע טירען פון'ם פראספעקט דעקארירטען גרויסען טאנץ זאל האבען זיך געזעהען לעבעדיגע בלומען. דריי גרויסע בופע-טען מיט די הערליכסטע שפייזען זענען איינגעארדנעט געווארען פאר די געסט. מ'האט פונאנדערגעטראגען לאדעס, שאמ-פאניער א. א. וו.

ביים איינגאנג אין זאל איז געשטא-נען דער „ווירט“, דער פארזיצער פון דער פעלקער - ליגע, דער יוגאסלאווי-שער אויסערן-מיניסטער נינטשיטש מיט זיין עלעגאנטער פרוי. די געסט מיט זייערע דאמען האבען דעפילירט פאר זיי, און ווער ס'איז נאך נישט געווען מיט זיי בעקאנט, איז פארגעשטעלט געווארען דורכ'ן יוגאסלאווישען געזאנ-דטען אין בערן.

דער באל איז געעפענט געווארען 11 א זייגער, און עפיס דורך א צופאל זענען כמעט אלע קארפען-קעפ געקומען די ערשטע.

שטרעזעמאן איז געווען אנגעטון אין א שווארצען פראק אהן אויסצייכנונגען, פון אלע זייטען האט מען איהם פאר-געשטעלט פאר די געסט:

— ערלויבט, ה' מיניסטער אייך פאר-צושטעלען דעם דירעקטאר פון מינ-דערהייטען - דעפארטאמענט ביי דער פעלקער-ליגע.

— א, ביטע זעהר! כ'בין זעהר צו-פרידען! כ'האב זעהר פיל וועגען אייך געהערט! — ענטפערט שטרעזעמאן מיט זיין גראבליכער אפיצירען-שטים.

און ס'פערפיהרט זיך א שמועס וועגען דעם מינדערהייטס-פראבלעם צווי-שען שטרעזעמאן, גראף בערנסדארף און באראן פאן-רייננבאדען.

דאס בילד ווערט אלץ בונטער. ביי די טישען זעהט מען שוין א רייהה עלע-גאנטע דאמען: די פרוי שטרעזעמאן אין איהר העלען טואלעט, לעדי דרו-מאן אין א קלייד פון גאלדענעם בראקאט. מיט א זעלטענער פיינקייט און פשוט'קייט טיילט זיך אויס די פרוי פונ'ם דענישען אויסערן מיניסטער, די גרעפין מאלטקע. דא זענען אויך די גרעפין בערנסדארף און די פרוי פונ'ם סאציאל - דעמאקראטישען דעפ. ברייט-שייד, אבער אמשטארקסטען זענען דא פארגעשטעלט די אנגלא-זאקסישע דא-מען.

אהן ארדענס און אויסצייכנונגען זע-נען אויפ'ן באל געקומען א חוץ שטרע-זעמאנען, דער שווייצארישער בונדעס-ראט מאטא און די ביידע סאציאליסטען —דער פראנצויז פאל באנקור און דער בעלגיער דע-ברוקער. אלע אנדערע זע-נען געקומען אויסגעפוצט מיט אלע זיי-ערע אפצייכנונגען. אמשטארקסטען הא-בען זיך אויסגעטיילט די מאהאראד-זשעס מיט זייערע סוויטעס.

ס'האט זיך געשאפען דער איינדרוק פון עפעס א פילם - בילד. די גרויסע איידעלשטיינער האבען זיך קוים געפו-נען ארט אויף די ברוסטען...

און דער פערסישער פרינץ ארוא! אויף זיין פראק — 4 גרויסע שטערנס פון גרויסע ברילאנטען מיט א קייט פון פערל מיט'ן פארטרעט פון שאך אין א ברילאנטענער רעמעל.

דער ארקעסטער הויבט אן צו שפי-לען. צווישען די טאנצענדיגע פארלעך זעהט מען די פרוי שטרעזעמאן, דעם ליטווישען מיניסטער סידזיקאאוסקאס, די פרעכטיג-שענע פירשטין ראדזיוויל, דעם פוילישען אויסערן-מיניסטער זאלע-סקי, בענעש שטעהט אין דער געזעל-שאפט פון זיין בלאנדינער פרוי און דעם דייטשען מיניסטער פאן שובערט, און אבסערווירט דעם פילם...

ביי א טיר זעהט מען דעם זעהר פרעהליך געשטימטען לושער, ווי ער פיהרט א שמועס מיט'ן לארד סעסיל.

ס'איז דא געווען די גאנצע פעלקער-ליגע אויפ'ן באל, און נאך מעהר— ס'זענען געווען פיל פון דער גענפער געזעלשאפט און צווישען זיי דער רו-סישער ארכי-יעפיסקאפ אלעקסעי אר-לאוו. איהם האבען ארומגערינגעלט די פארשטעהער פון דער רוסישער עמי-גראציע—די אריסטאקראטיע.

ביי א טיש אין א ווינקעל זיצט די „קליינע אנטאנט“. דער רומענישער אויסערן- מיניסטער אונטערהאלט זיך מיט'ן בולגארישען אויסערן-מיניסטער אין דער אנוועזענהייט פונ'ם גריכישען געזאנדטען; זיי זענען דא אלע מיט דאמען.

א פאר טישלעך ווייטער דערצעהלט פריטיאף נאנסען פאר די גרופע רוסישע דאמען זיינע ערינערונגען וועגען דער אמאהליגער עקספעדיציע זיינער אויפ'ן צפון-פאל...

אויפ'ן באל איז אויך געקומען ד"ר ווארענאוו, דער בעוואוסטער „פער-יוגנגערער“, וועלכער טיילט זיך אויס מיט זיין ברייטער פיגור, א ביסעל עהנליך צו ברייטשייד'ן.

ס'איז שוין 2 א זייגער. די קארפען-קעפ זענען שוין אוועקגעגאנגען, נאר צווישען די געסט איז נאך אלץ א גע-הויבענע שטימונג. אט טאנצט דער מאהאראדזשא מיט'ן אביסינישען פרעמ-יער-מיניסטער. די פראפענס פון שאמ-פאניער פליהען ביז צום סופית. די פעלקער-ליגע ווילדט זיך... ל. ס.

30 מיליאן דאלאר
וויל איד בארגען דער בעלגישער רעגירונג.
(קארעספאנדענץ פון אנטווערפען צום „נייעם פאלקסבלאט“).

אין דער לעצטער צייט בעווייזען זיך אויף די שפאלטען פון דער בעלגישער פרעסע גרעסערע און קלענערע נאטי-צען וועגען איינעם א בעוואוסטען יודי-שען מיליארדער, מיט'ן נאמען ה' לע-ווענשטיין, וועלכער וויל אויסבארגען דער בעלגישער רעגירונג א סומע פון צוויי מיליארד בעלגישע פראנק, וואס בעטרעפט גישט ווייניגער ווי 30 מיליאן דאלאר. דער וואונדער איז, וואס דער זעלבער ה' לעווענשטיין זאגט זיך אפ פון יעדען פראצענט. איין בעדינג שטעלט ער: — ווען די בעשטימטע צייט פון דער הלואה וועט זיך ענדיגען, זאל די גאנצע סומע צוריקגעצאלט ווערען.

הגם ס'איז דער איינציגער בעדינג, וואס ה' לעווענשטיין שטעלט ארויס, האט זיך צוקאכט א גאנצע מחלוקה. יעדער איינער וויל ארויסזאגען זיין „נביאות“ מיט וואס אזא נוטסקייט קען זיך פערענדיגען.

ווי בעקאנט, איז מיט איניגע וואכען צוריק פארגעקומען א שטארקע מהומה אויפ'ן בעלגישען געלד - מארק.

די רעגירונג האט זיך צו יענער צייט געפינען אין א שטארקער פערלעגענ-הייט. דער פראנק איז פון שעה צו שעה געפאלען. מ'האט געטוישט רעגירונגען ווי העמ־ער... מ'האט אזוי ארום גע-וואלט דערהאלטען דעם ווערט פון דער וואלוטע.

אנגעזעהענע פובליציסטען זענען ארויס מיט פייערדיגע פובליציסטישע ארטיק-לען. מ'האט בעשולדיגט די רייכע בירגער פון לאנד פאר זייער גלייכגילטיגע בעציהונג צו דער וואלוטע. מען מוז ברענגען קרבנות.

אפגערופען זיך אויף די דערמאנטע ארטיקלען האט דוקא א יוד מיט'ן נא-מען י. לעווענשטיין, א בעלגישער ביר-גער, זיין פאטער, אברהם לעווענשטיין, שטאמט פון דער ליטע פון א גרויסען יחוס, זייענדיג א פערמעגליכער מענש, האט ער זיך איבערצויגען קיין בעלגיען און פערנומען זיך מיט האנדעל אין גרויסען פערנעהם. ס'האט איהם כסדר געגליקט און וואס אמאל איז דער אל-טער לעווענשטיין געווארען מצהר און מצהר פאפולער.

דער יונגער לעווענשטיין האט באלד אין די יונגע יאהרען ארויסגעוויזען א שטארקען חשק צו ווערען אזא פאפו-לערער מענש ווי זיין פאטער. ער האט גע'חלומ'ט צו ווערען אנ'אייגענטימער פון עראפלאנען, שיפען וכדומה. זיין שטארקער ווילען האט איהם דאס מיט דער צייט געבראכט.

ביים היינטיגען טאג איז י. לעווענ-שטיין אייגענטימער פון צוויי עראפ-לאנען און עטליכע צוואנציג שיפען. ס'איז נישט קיין גוזמא און א חוץ דעם פערמאגט ער נאך א ביסעל מזומן אויך...

ווי געזאגט, האט זיך דער ערשטער אפגערופען ה' לעווענשטיין, וועלכער איז גרייט צו געבען די דערמאהנטע סומע אויף צוויי יאהר אהן שום פראצענט, בתנאי צו דער בעשטימטער צייט צוריקצובעקומען דאס געלד.

די בעלגישע רעגירונג האט זיך אבער אנגעפרעגט, ווי וועט זיין, ווען די סו-מע וועט נישט קענען ווערען אין בע-שטימטען טערמין צוגעשטעלט?

דערויף וויל ה' לעווענשטיין ווערען דער אייגענטימער פון די „טראמען“ (טראמוואיען) און אין דעם זעהט די בעלגישע רעגירונג א שטיקעל סכנה.

דערווייל איז דער ענין נאך נישט ערלעדיגט. דער פארלאמענט האט כסדר'דיגע זיצונגען וועגען דעם. מען פיהרט אונטערהאנדלונגען, מ'לייגט פאר פערשידענע פלענער. אבי צו קומען צו אג'אויסגלייך, און אין בעלגיען ווארט מען מיט דער גרעסטער שפאנונג אויפ'ן אויסגאנג.

נישט מיט קיין קלענער נייגעריגקייט ערווארטען אונזערע יודען דעם אויס-גאנג פון דער זאך. דער עולם איז שטארק צופרידען, וואס דוקא א יוד האט היינט פערנומען די מזרח - וואנד אין קעניגליכען בעלגיען. דער ענין ווערט היינט צו טאג שטארק ארומגע-רעדט אין אלע יודישע קרייזען. מ'ווארט א ליאדען-טאג זאל מען שוין וויסען פאזיטיוועס.

א. דארף.

נייע פלענער פאר דער קאלאניזירונג פון מיטעלשטאנד.

ירושלים א.י.ק.ב.) ה' ש. קאפ-לאנסקי, דער לייטער פון לאנדווירט-שאפטליכען דעפארטאמענט ביי דער הנהלה הציונית אין ארץ - ישראל, איז צוריקגעקומען פון אויסלאנד, וואו ער האט געווילט אין צוזאמענגהאנג מיט דער לאנדאנער סעסיע פון אקציאנס-קאמיטעט און וואו ער האט אבגעהאל-טען א רייהע בעראטונגען מיט פערשי-דענע ציוניסטישע פיהרער, איבערהויפט וועגען דער פראגע פון דער לאנדווירט-שאפטליכער קאלאניזירונג פון מיטעל-שטאנד.

איצט איז ה' קאפלאנסקי פערנומען מיט דער גענויער בעארבייטונג פון לאנדווירטשאפטליכען בודזשעט, פון וועלכען עס הענגען אפ די אויסזיכטען פון דער קאלאניזירונג אין תרפ"ז.

דער בעוואוסטער הערען-שניידער
M. ROGOZIŃSKI
וועלכער האט געוואוינט אויף נאווא-צעגעלניאנא 14, איז צוריקגעקומען און וואוינט איצט אויף 42 פעטריקאווער 42
בעשטעלונגען ווערען אנגענומען און אויסגעפערטיגט לויט די נייעסטע מאדעלען צו צוגענגליכע פרייזען.
ספעציאליטעט: פעלץ-ארבייט. קומט איבערצייגט אייך! 1124

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32.
ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע און פע-נער-שוועכע קראנקהייטען. 639
היילונג מיט קווארץ-לאמפען (הארי-אויספאל)
נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
אונערליכע קראנקהייט. ספעצ. לונגען און הארץ קראנקהייטען בעשטראלונגען מיט קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אן פון 3—5 נאכמיטאג. 117

Dr. L. LEWITAN
נעהמט אן אין דערהיים פון 5 ביז 7 אווענד צו קליניק-פרייזען.
31 גדאנסקא 31.

נייער פאָלקספּלאַט
6. אָקטאָבער 1926

דאָס לאָדזער לעבען

נייער פאָלקספּלאַט
6. אָקטאָבער 1926

6
מיטוואָך
כח
תשרי תרפ"ז

אָקטאָבער
זון-אויפגאַנג 5.25
זון-אונטערגאַנג 5,28
לענג פון טאָג 13

אַקציע פון די לאָדזער טעקסטיל-אַרבייטער.

בעראַטונגען אין די פאַבריקען. – טעלעפאָנישער געשפּרעך מיט'ן אַרבייטס-מיניסטער. – היינט די לעצטע בעראַטונג פון די אַרבייטער-פאָרשטעהער. – טראַמוואַי-אַרבייטער זענען גרייט צום שטרייק.

לאָדזער וואָיעוואָדע ביי'ם אינערן-מיניסטער.

(–) אין דעם סכסוך צווישען די טעקסטיל-אַרבייטער און די פאַבריקאַנטען איז נאָך נישט אַריין קיין שום ענדערונג לטובה.

פּערקעהרט: די סכנה פון אַ שטרייק הענגט נאָך כסדר איבער לאָדז.

אין משך פון נעכטיגען טאָג זענען שנעל אָרגאַניזירט-געוואָרען בעראַטונגען פון די אַרבייטער. קיין געוויס רעזאָלוציעס זענען נישט אָנגענומען געוואָרען, אָבער אַלע אַרבייטער פון אַלע שאַטירונגען האָבען זיך אַרויסגעזאָגט פאַר'ן שטרייק. בכלל הערשט צווישען די אַרבייטער אַ געוואַלטיגע אויפרעגונג געגען די פאַבריקאַנטען.

היינט, מיטוואָך, קומט-פאָר די לעצטע קאָנפערענץ פון אַלע פערוואַלטונגען פון די טעקסטיל-פעראיינען און פון די טעקסטיל-דעלעגאַטען.

אויף דער פאָריגער קאָנפערענץ איז שוין אָנגענומען-געוואָרען אין פּרינציפּ אַ בעשלוס וועגען אַ שטרייק. ס'וועט נאָך אָבער אָפּגעוואַרט ביז מאָרגען אויף דעם פאָרשלאַג, וועלכער דאַרף אָנקומען פון אַרבייטס-מיניסטער.

*

נעכטען האָט דער לאָדזער אַרבייטס-אינספּעקטאָר געהאַט אַ לענגערען טעלעפאָנישען געשפּרעך מיט'ן אַרבייטס-מיניסטער וועגען דער לאַגע אין לאָדז.

דער אַרבייטס-מיניסטער האַלט זיך ביי ס'זייניגע, אַז מ'מוז אויספּרובען דאָס לעצטע מיטעל, – רופען אַ צווייטע קאָנפערענץ פון ביידע צדדים קיין וואַרשאָ.

ס'ווערט ערוואַרט, אַז נאָך היינט זאָלען די טעקסטיל-אַרבייטער-פעראיינען און פאַבריקאַנטען דערהאַלטען אַן'איינלאַדונג צו קומען קיין וואַרשאָ אויף דער ענטגילטיגער קאָנפערענץ.

*

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אַקציע פון די טעקסטיל-אַרבייטער, איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער פּערוואַלטונג פון טראַמוואַי-אַרבייטער און ס'איז בעשלאָסען-געוואָרען זיך צו ווענדען צו דער דירעקציע, אַז די געפאָדערטע הוספה זאָל זיי געגעבען-ווערען.

אין פאַל, ווען די טראַמוואַי-דירעקציע וועט נישט וועלען איינגעהן אויף קיין הנחות, וועלען די טראַמוואַי-אַרבייטער צוטרעטען צום שטרייק גלייך מיט די טעקסטיל-אַרבייטער.

*

פון וואַרשאָ טעלעפאָנירט אונז אונזער קאָרעספּאָנדענט: היינט האָט דער לאָדזער וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט בעזוכט דעם אינערן מיניסטער סלאַוואָי-סלאַדקאָווסקי און מיט איהם אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן סכסוך צווישען די טעקסטיל-אַרבייטער מיט די אינדוסטריעלער אין דעם צוועק טועלען שטרייק.

———

1908

ווער דאַרף זיך היינט רעגיסטרירען?

(מ) היינט, דעם 6 אָקטאָבער דאַרפען זיך רעגיסטרירען די אַלע מענער, וועלכע זענען געבוירען געוואָרען אין יאָהר 1908, וואָס זייערע פאַמיליען-נעמען הויבען זיך אָן מיט די אותיות Sch, Sz. די רעגיסטראַציע קומט פאָר אויף טראַוגוטאַ 10.

לאָדזער וואָיעוואָדע

אויף אַן'אינספּעקציע-רייזע.

(ס) דעם 10. ה. ח. קומט-צוריק קיין לאָדז פון אורלויב דער וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט.

באַלד נאָכ'ן צוריקקומען וועט דער וואָיעוואָדע מאַכען אַן'אינספּעקציע-רייזע איבער די שטעט קאַליש, פּעטריקאָוו און אַנדערע.

אַנטי-סאַניטאַרער צושטאַנד

בעשטראָפט עטליכע הויז-בעזיצער.

(מ) דאָס רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט האָט מיטגעטיילט די געזונדהייטס-אָפּטיילונג פון מאַגיסטראַט, אַז פאָלגענדע פּערזאָנען זענען בעשטראָפט געוואָרען פאַר אַנטי-סאַניטאַרען צושטאַנד פון זייערע הייזער: לייב גאָלדבערג, פּולנאָצנאַ 4 אויף דריי טעג אונבעדינגטען אַרעסט, בער גאָלדוואַסער, ציגעל-גאַס 20 אויף 30 זלאָטיס שטראָף, ברינאַ גלאָטקע, אַנדזשעיאַ 40 אויף 50 זלאָטיס, יצחק גאָטעסגענאַדע, פּוצקאַ 5 אויף 5 זל. און מאַניאַ גאָטעסגענאַדע, פּעטריקאָווער 64 צו 10 זלאָטיס.

קוילען-מאַנגעל

אין לאָדז.

(וו) די קוילען גרובען, שיקען ווייטער קיין לאָדז אַ מינימאַלע צאָהל וואַגאָנעס. נעכטען איז אינגאַנצען אָנגעקומען קיין לאָדז 38 וואַגאָנעס, צום דעטייל-פערקויף איז אינגאַנצען געגאַנגען 6 וואַגאָנעס, דאָס איבריגע האָבען צוגענומען די פאַבריקען.

צוזאַמענפאָהר

פון פּאָליציי-קאָמענדאַנטען.

(פּ) נעכטען איז אין לאָדז פאָרגעקומען אַ צוזאַמענפאָהר פון די פּאָליציי-קאָמענדאַנטען אין לאָדזער-קרייז, דער צוזאַמענפאָהר איז פאָרגעקומען אין לאָקאַל פון אויספאָרשונגס-אַמט אויף קילינסקי.

די בעראַטונג האָט אַרומגערעדט אַדמיניסטראַטיווע, ווירטשאַפטליכע און אָרגאַניזאַציאָנעלע פראַגען.

פּערזענליכעס.

(-) דער אַרבייטס-אינספּעקטאָר פון לאָדזער קרייז ה' וואָיטקיעוויטש איז צוריקגעקומען פון אורלויב און איבערגענומען זיין אַמט.

(פּ) נעכטען איז צוריקגעקומען פון אורלויב און האָט איבערגענומען זיין אַמט דער לייטער פון דער פּאָליטישער פּאָליציי אינספּעקטאָר ניעדזשעלסקי.

לעדער-אַרבייטער פאָדערן הוספה.

(ב) די לאָדזער לעדער-אַרבייטער האָבען בעשלאָסען אַרויסצושטעלען פאָדערונגען פון 12 פּראָצענט הוספה צו די לוינען, וועלכע זיי האָבען גענומען אין יאָהר 1924.

לייענט אין היינטיגען נומער

די פאָרזעצונג פון גרויסען ראָמאַן, וואָס האָט זיך נעכטען אָנגעהויבען צו דרוקען:

„די ליבעס פון אַ קייזערין"

פון ל. זאַכער מאַזאָך. 7-טע זייט.

די „פּרינציפּען" פון אונזער מאַגיסטראַט.

יודישע שולען זענען טריפה. – ענערגישע אַרויסטרעטונג פון לאַווניק יאָעל. – אָבגעוואָרפען די ווענדונג פון די יודישע שולען וועגען סובסידיעס.

(–) אויף דער נעכטיגער זיצונג פון מאַגיסטראַט איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע וועגען סובסידיעס פאַר פערשידענע היגע געזעלשאַפטליכע און פילאַנטראָפּישע אינסטיטוציעס. צווישען אַנדערע איז אויך בעטראַכט געוואָרען די ווענדונג פון די היגע יודישע שולען און קינדערהיימען וועגען אַ סובסידיע, צוליב דער טרויעריגער פינאַנציעלער לאַגע פון די דאָזיגע אינסטיטוציעס.

די קולטור- און בילדונגס-אָבטיילונג ביים מאַגיסטראַט האָט צוגעשטעלט איהר מיינונג, אַז צוליב פּרינציפּיעלע טעמים דאַרפען די יודישע שולען קיין שום סובסידיעס פון דער שטאָדט נישט בעקומען.

לאַוניק יאָעל האָט גענומען אַ וואָרט אין וועלכען ער האָט אָנגעוויזען, אַז די יודישע שולען ענטלאַסטען די שטאָדטישע הוצאות צוליב דעם, וואָס דאָרט לערנען זיך קינדער, וועלכע די שטאָדט וואָלט געמוזט אויסהאַלטען אַלס איהרע שילער. לאַווניק יאָעל האָט ווייטער אָנגעוויזען, אַז וועגען פּרינציפּיעלישקייט איז שוין איצט קיין שום רייד נישט, ווייל די שטאָדטישע פערוואַלטונגען אין ווילנא, טשענסטאָכאָוו און אפילו אין דער הויפּט-שטאָדט וואַרשאָ האָבען שוין געגעבען טיילווייזע סובסידיעס פאַר די יודישע שולען.

די דאָזיגע פראַגע האָט אַרויסגערופען אַ גרויסע דיסקוסיע. אַלע מאַגיסטראַט-מיטגלידער זענען אַרויסגעטרעטען געגען סובסידירען די יודישע שולען און קינדער-היימען, נישט קוקענדיג אויף די ענערגישע אַרויסטרעטונגען פון לאַווניק יאָעל, איז מיט אַלע שטימען געווען איינע (פון ה' יאָעל אַליין) די ווענדונג פון די יודישע שולען אָבגעוואָרפען געוואָרען.

לאַווניק יאָעל איז קוים געלונגען אויסצופּועל'ן פאָלגענדע סובסידיעס פאַר יודישע אינסטיטוציעס: „אָרט" 2000 זלאָטיס; און דער האַנדעלס-אָנגעשטעלטער פעראיין 1500 זלאָטיס.

אַ גרעסערע דיסקוסיע האָט אויך אַרויסגערופען די פראַגע פון דער סובסידיע פאַר „עזרת אלמים". לאַווניק יאָעל האָט פאַרלאַנגט 8000 זלאָטיס, ס'איז בעשלאָסען געוואָרען צו געבען נאָר 4000 זל.

לאָדזער ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס געגען מאַגיסטראַט

די שטראָפען פאַר „זוואַכעס" דאַרפען פערקלענערט ווערען!

(ס) עהערנעכטען אין אָוועגד איז פאָרגעקומען אַן'אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון ראָש פון די ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס אין לאָדז.

אויף דער פערזאַמלונג זענען אַלע רעדנער שאַרף אַרויסגעטרעטען געגען דער פינאַנץ-פּאָליטיק פון לאָדזער מאַגיסטראַט.

ס'איז אָנגעוויזען געוואָרען, אַז דער מאַגיסטראַט, נישט נאָר ער זאָרגט נישט פאַר די בעדערפענישען פון ווירטשאַפטליכען לעבען אין לאָדז, נאָר ער שטערט כסדר דער ענטוויקלונג פון האַנדעל און הנדוועריק.

ס'איז ווייטער אָנגעוויזען געוואָרען, אַז בעת די מלוכה'שע פינאַנץ-מאַכט האָט קלענער געמאַכט דעם פּראָצענט פאַר „זוואָקעס" (נישט איינצאָהלען פּינקטליך די שטייערן), ווייל דער מאַגיסטראַט וועגען דעם נישט הערען און מאָהנט-איין די קלענסטע שטייערן מיט גוואַלד און עקזעקוציעס.

נאָך אַ לענגערע דיסקוסיע, איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען צו די מאַסגעבענדע קרייזען מיט אַן'ענטשפּרעכענדען מעמאָריאַל.

———

קליינער פעליעטאָן.

ד' וואַנדעלע: וועגען שטאָטישע אַרבייטען.

– העי? עס רוקעוועט זיך טאַקי ביי אונז אין שטעטעל – עס רוקעוועט זיך, אַ רוח זאָל עס נעמען!

עס געהט אַזש אַ רויך פון רוך, וואָס מען מאַכט אין די גאַסען!

די גייסט אַרויס און דו זעהסט בפירוש, אַ ס'איז גאָרנישט אַרויכצוגיין...

האָסטו געזעהן אַביסעל, ווי מען האָט עס אָנגעלייגט און אָנגעוואַליעט אויף די זשלאָגע! אומעטום איז די ערד אויפגעקאָפּעט, אויסגעקעהרט מיט די פאָרשעווקע אַרויס, מיט אַן'אויפגעשניטען אינגעווייד, אַזוי אַז דאָס דרויב זעהט זיך אַרויס, און מען פּאַקט דרינען אַריין, רעהרען מיט רעהרלעך, שטיקער קלעצער, שטיקער אייזענס – הקיצור, מ'נאַלט אַריין די קאַנאַליזאַציע!

צופריהער איז עס געוועזען סתם עיפּוש'דיג, און ציגדערט וועט עס זיין איירעפּיש'דיג.

פּיש-פּיש, וועט עס זיין וואַזשנע!

ס'גאַנצע ביסעל מיט חיים פון די פאַבריקען בשותפות מיט די פּאָמעשטשאַפען וועט זיך לאָזען שטראָמען אין דער וועלט אַריין, און ס'וועט אי"ה מקוים ווערען אַ שטיקעל חלום פון אונזערע שכנים – ס'וועט זיין אַזוי-אַרום „אַד לאָדזשי דאָ מאָזשאַ"...

ווי זאָגען זי אָבער: מאָזשע טאַק אַ מאָזשע ניע-טאַק, אַבי צום לעבען!

אַבי עס רוקעוועט זיך ביי אונז אין לאָדזש אויף דר'ערד און אונטער דר'ערד!

לעולם זענען דאָך נאָך די געשעפטען גוט אין דר'ערד. און אונזער מורה'לנע ורבות'לנע רעגירונג פּרובט זיך עס טאַקי די דאָזיגע געשעפטען אַרויסצובעקומען פון דער ערד אַרויס!

בנאמנות, ס'איז אַן'איינפאַל אָט דאָס דאָזיגע דאָס גראָבענכק, וואָס מען טוט גראָבען, און נישט בחנם זאָגט מען ביי אונז, אַז מיר, לאָדזער קאָפּיצען מיט די נעז די ערד, און אַזוי-אַרום טוען מיר אַרויסאַקערען דאָס ביסעל פּרנסה!

מיר זענען-מיר אַלטע דר'ערדליגער!

ווידער געזעדט, אין יעדער לאָדזשער אַנ'איבערמענש, אַ ניטשעאַנער, ווי ס'הייסט אויף ענקער שרייבער-לשון – מען לאָ'ט זיך איבערניטשעווען!

מען ניטשעוועט איבער די אַלטע בגדים, מען ניטשעוועט איבער אַלטע משלחת'ן, מען ניטשעוועט איבער די גאַנצע שטאָט, און דער סוף מעשה איז – ס'איז אינגאַנצען דאָ-ניטשעגאָ... נישט מען לעבט און נישט מען דויעסט! (יעך ווייל עס נישט אַרויסברענגען אויפ'ן מויל – על תפתח פה לשטן!) אָט גלאָט מען דרייט זיך אַרום אין די גאַסען, מען רוקעוועט זיך – און ס'איז אַ רוך, זעהסטו, אַז אַ רוח זאָל עס נעהמען!

לאָדזשעלע גנב – אַזוי זעהסטו אויס! אמן.

קיין לאָדז

קומען נישט די טשעכישע זשורנאַליסטען.

(ס) היינט האָט געזאָלט קומען קיין לאָדז דער אויספלוג פון טשעכישע זשורנאַליסטען, וועלכע ווייִלען אין פּוילען.

האָט אָבער לאָדז אַ מזל: האָבען די זשורנאַליסטען געענדערט זייער מאַרשרוט און – זיי וועלען קיין לאָדז נישט קומען.

ס'איז. אייגענטליך, גלייכער. דאַרפען זיי אַוועקפאָהרען פון לאָדז מיט שלעכטע איינדרוקען און מיט... קאַטאַרען אין די נעזער, – זאָלען זיי בעסער פאָהרען קיין זאַקאָפּאַנע...

ראַבינאַט האַלט נישט פון די בעשלוסען פון דער קהלה־פערוואַלטונג.

(–) מיט אַ צייט צוריק האָט זיך דער ראַבינאַט געווענדעט צו דער קהלה־פערוואַלטונג, אַז זי זאָל העכערן דעם אָפּצאָהל פאַר'ן ערלעדיגען פערשידענע פאָרמאַליטעטען. לויט'ן פאָרשלאַג פון דאָזאָר האָפּמאַן איז דאַן בעשלאָסען געוואָרען, אַז די אָפּצאָהלען זאָלען געהעכערט ווערען מיט 40 פּראָצ. דערפאַר זאָלען אָבער די געהאַלטען פון 2 אַנגעשטעלטע געהעכערט ווערען פון 15 אויף 40 און פון 40 אויף 75. דער ראַבינאַט האָט דעם פאָרשלאַג נישט אָנגענומען. ער האָט נאָך אַראָפּגענומען און די געהעלטער פון די אָנגעשטעלטע זענען פעסטגעשטעלט געוואָ־ען אויף 25 און 60 זל. אַ וואָך. דערווייל האָט זיך איינער פון די ראַבינאַט־מיטגלידער אַרומגעזעהן, אַז עס וואָלט געווען אַ יושר גדול אַריינצוזעצען אַהין אַן'איינגענעם מעגלען אז איבערהויפּט ווענן די געהאַלטען צו הויך (!?) און דער ראַבינאַט האָט זיך טאַקי געווענדעט צו דער קהלה־פערוואַלטונג, אַז ער וויל אָפּשאַפען די נייע געהאַלטען. די קהלה־פערוואַלטונג האָט געענטפערט, אַז זי וועט נישט ערלויבען גרינגצושעצען איהרע בעשלוסען, אַז די פרייזען פאַר ערלעדיגען די פערשידענע פאָרמאַליטעטען בלייבען די געהעכערטע, אַז די גראָשענס בלייבען אונלעגענדערט און אַז מ'טאָר קיינעם נישט אָפּזאָגען. די פראַגע וועט נאָך בעהאַנדעלט ווערען אויף דער נאָהענטסטער זיצונג פון דער קהלה־פערוואַלטונג.

אינקאַסענטען האָבען איינקאַסירט געלד פאַר זיך

2 אַנגעשטעלטע פון קראַנקען־קאַסע פער'משפט צו לאַנג־יעהריגע תּפיסה.

(א) נעכטען איז אין היגען קרייז־געריכט פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען די 2 אינקאַסענטען פון דער לאָדזשער קראַנקען־קאַסע ראָמאַן פראַנקעוויטש און לעאָן לעשטשיק, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין געלד־מיסבּרויכען. די דאָזיגע צוויי אינקאַסענטען האָבען פּראָסט פּשוט דאָס איינגעקאַסירטע געלד אַריינגעלעגט צו זיך אין טאַש און אַרויסגעגעבען פאַלשע קוויטונגען פון דער קראַנקען־קאַסע. דער גרויס פון די געלד־מיסבּרויכען איז בערעכענט געוואָרען אויף 2857 זל. 36 גראָשען.

ביי די געריכטס־פערהאַנדלונגען האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז פראַנקעוויטש האָט פון דער דערמאָהנטע סומע גענומען פאַר זיך 2123 זל. און לעשטשיק 734 זל. מיט 50 גר.

ביידע בעשולדיגטע זענען זיך מודה אין זייער שולד, צוליב דעם ווערען נישט אויסגעהערט די עדות, וועלכע זענען גערופען געוואָרען צום פּראָצעס אין דער צאָהל פון 82.

נאָך דער רעדע פון פּראָקוראָר און פון די פערטיידיגער אַבראַמאָוויטש און אַבראַמסקי טראָגט דאָס געריכט אַרויס אַן'אורטייל, לויט וועלכען פראַנקעוויטש ווערט פער'משפט צו 3 יאָהר תּפיסה לעשטשוק צו אַ יאָהר מיט 6 חדשים.

ווער האָט ערמאָרדעט דעם יודישען זעלנער שלמה בערגמאַן?

דער בעשולדיגטער אין דעם מאָרד איז נעכטען בעפרייט געוואָרען.

ער בעקומט אָבער 1½ יאָהר פאַר דעזערציע.

(אז) פונקט מיט 6 יאָהר צוריק, דעם 3. אָקטאָבער, 1920 האָט דער פּאָליציאַנט טשעגאָלסקי אין קאַראָלעוויצער וואַלד, נאָהענט פון דער קאַלישער באַהן, געפונען אַ טויטען קערפּער.

ס'איז באַלד פעסטגעשטעלט־געוואָרען, אַז דער גע'הרג'עטער האָט בעקומען עטליכע קלעפּ מיט אַ האָלץ אין מוח, פון וואָס ער איז געפאַלען טויט.

די ווייטערדיגע אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אַז דער גע'הרג'עטער איז דער לאָדזשער יודישער זעלנער שלמה בערגמאַן, וועלכער האָט געדינט אין 28. שיסער־פּולק.

די מיליטער־מאַכט האָט באַלד גענומען זוכען די שולדיגע און ס'איז געפאַלען אַ חשד, אַז דער מערדער איז דער קאַפּראַל זיגמונד דאָמבראָווסקי, אונטער וועמענס רשות בערגמאַן איז געווען.

דער דאָזיגער חשד איז נאָך מעהר בעגרינדעט געוואָרען דערמיט, וואָס באַלד דערנאָך, ווי מ'האָט געפונען דעם ערמאָרדעטען בערגמאַן, איז דאָמבראָווסקי נעלם־געוואָרען פון פּולק, און ער האָט זיך אומגעקעהרט ערשט אין הייגטיגען יאָהר.

נעכטען איז אין לאָדזשער מיליטערישען קרייז־געריכט פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען זיגמונט דאָמבראָווסקי.

אין געריכט האָבען אַ רייהע עדות פעסטגעשטעלט, אַז אינ'ם קריטישען טאָג האָט דאָמבראָווסקי געפאָדערט ביי זיין אָפיציר אַ „פּושעפּוסטקע", און ווען ער האָט דאָס נישט בעקומען, האָט ער אַוועקגעשיקט בערגמאַנ'ען אויף אַ „וואַרטע" און אַליין איז ער אַוועק פון די קאָשאַרען אָהן אַ „פּושעפּוסטקע".

ווייטער האָבען די עדות ערקלערט, אַז 3 טאָג פאַר דעם מאָרד, האָט בערגמאַן געגעבען דאָמבראָווסקי'ן צו בעהאַלטען אַ גרעסערע סומע געלד (צו יענער צייט עטליכע טויזענד מאַרק).

דאָס אַלץ איז אין בעשולדיגונגס־אַקט קוואַליפיצירט־געוואָרען אַלס אַ מאָרד צוליב רויב צוועקען.

דער בעשולדיגטער דאָמבראָווסקי איז זיך אָבער נישט מודה־געווען. ער איז זיך נאָר מודה אין דעזערציע.

דער פּראָקוראָר האָט געפאָדערט פאַר דאָמבראָווסקי'ן די חמורסטע שטראָף.

דער פערטיידיגער אַדוו. דיקשטיין האָט צוקלאַפּט די בעשולדיגונג און געפאָדערט פאַר דאָמבראָווסקי'ן אַ שטראָף נאָר פאַר דעזערציע.

דאָס געריכט האָט נאָך אַ בעראַטונג פער'משפט דאָמבראָווסקי'ן צו אַנדערהאַלבען יאָהר טורמע און דעגראַדאַציע צו דער צווייטער מדרגה זעלנער. דאַגעגען פון דער שולד אין ערמאָרדען בערגמאַנ'ען, איז דאָמבראָווסקי בעפרייט געוואָרען, צוליב מאַנגעל אין בעווייזען.

ער וויל אַנ'הוספה אויפ'ן נדן

עטליכע יאָהר נאָך דער חתונה.

וועגען דער מעשה מיט'ן אַנטלאָפענעם חבעל פון קאַמיעננאַ גאַס.

(–) אין ערב יום־טוב נומער פון אונזער צייטונג האָבען מיר דערצעהלט וועגען אַן'אונערהערטער געשיכטע, ווי אַזוי אַ געוויסע פרוי רובינשטיין פון קאַמיעננאַ 13 איז אַוועק פון איהר מאַן, צוגענומען פון שטוב אַלע זאַכען און איבערגעלאָזט דעם מאַן אפילו אָהן אַ העמד צום אָנטון.

אין פרוי ר. געקומען צו אונז אין רעדאַקציע און דערצעהלט אַ פונקט פערקעהרטע געשיכטע, דהיינו: זומער־צייט, ווען זי איז געווען ביי איהרע עלטערן אויף זומער־וואוינונג, האָט זי, צוריקקומענדיג, נישט געטראָפען אין שטוב דאָס בעטגעוואַנד. ווען זי האָט געפרעגט דעם מאַן, וואו ס'בעטגעוואַנד איז, האָט ער געענטפערט, אַז אויב מ'וועט איהם צוגעבען צום נדן 2.000 זלאָטעס, וועט ער צוריקברענגען דאָס בעטגעוואַנד.

ווייטער דערצעהלט די פרוי, אַז דער מאַן פלעגט זי פייניגען, נישט געבען אויף שטוב־הוצאות, בעת אַליין האָט ער געהאַט גענוג געלד און געלעבט גוט. לעצטענס זאָל דער ה' ר. האָבען פערקויפט דאָס מעבעל פון שטוב און אַ ליאַדע טאָג האָט מען עס שוין געדאַרפט צונעהמען. האָט זיך דעריבער פרוי ר. מקדים געווען און אַליין אַרויסגעפיהרט דאָס מעבעל אין אַן'עקספּעדיציע־געשעפט צום בעהאַלטען.

זי קלאָגט דעריבער אָן דעם מאַן אין געריכט, אַז ער זאָל איהר געבען אויף אויסצוהאַלטען דאָס קינד.

אַלגעמיינע פערזאַמלונג פ'ון ספּאָרט־קלוב שמשון.

שבת דעם 25 סעפּטעמבער איז אונטערן פאָרזיץ פון ה' פינגערהוט פאָרגעקומען אין לאָקאַל פון יודישען פאָלקס־הויז די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון ספּאָרט־קלוב „שמשון". צום ערשט ווערען אַדורכגעלעזען די פריש לעגאַליזירטע סטאַטוטען, וועלכע ווערען איינשטימיג אָקצעפּטירט. נאָכ'ן אָבגעבען דורכ'ן סעקרעטאַר דעם בעריכט פון דער טעטיגקייט, ענטוויקעלט זיך אַ דיסקוסיע אין וועלכע עס בעטייליגט זיך דער גרעסטער טייל פון די אַנוועזענדע. דער גרעסטער טייל רעדנער פאָדערט צו פערברייטערן די ספּאָרט־טעטיגקייט אויף מעהר געביטען. אין דער פערוואַלטונג זענען אויסגעוועהלט געוואָרען ש. מאַסטע פאָרזיצער. ל. וו. פינגערהוט, וויצע־פאָרזיצער, י. מייזעלס — סעקרעטאַר, ד. שטאַן — קאַסיר און מ. גאָרנעק, מ. לעדערמאַן און מ. ציגלער אַלס פערוואַלטונגס־מיטגלידער. אַלס קאַנדידאַטען: י. זיסמאַן, גלאַטמאַן און י. ניימאַן. אין דער רעוויזיאָנס־קאָמיסיע — גרינשפּאַן, באָרובקאַ, און דייטש, אַלס עקנאָם באָרובקאַ א.

פון קינא „נאָוואָשטשי".

מיט גרויס ערפאָלג ווערט טעגליך דעמאָנסטרירט, דער הערליכער פילם א. נ. „דער פאַריזער שמאַטע־קליובער". די הויפּטראָלע קרעאירט דער געניאַלער פילם־קינסטלער מיקאָליי קאָלין, וועלכער האָט געשפּילט דעם הויפּט־העלד אין בילד „דער דערנער־וועג פון אַן אַנשטענדיגער פרוי".

דאָס בילד ווערט בעגלייט מיט אַן אויסגעצייכענטער מוזיק־אילוסטראַציע.

„קריסטינע דאָס וואַלד־מעדעל".

דאָס פּרעכטיגע פילם־בילד אין „קאָסינאָ".

אין „קאָסינאָ" ווערט איצט דעמאָנסטרירט „קריסטינע דאָס וואַלד־מעדעל".

נאָך דער גרויסע רייהע שווערע און האַרצרייסענדע דראַמען האָט די ענערגישע דירעקציע פון קינאָ־„קאָסינאָ" אונז געגעבען אַ ווינער פאָלקסשטיק וואָס שפּריצט מיט הומאָר און לוסטיגקייט אין יעדער סצענע. די ענטציקענדע מיאַ־מאַראַ אין דער ראָל פון וואַלד־מעדעל איז אַ פערקערפּערונג פון שעהנער פילם־קונסט און צווינגט דעם צושויער אָנצושטרענגען זיין אויפמערקזאַמקייט אויפ'ן עקראַן. וועגען האַררי לידקע איז שוין אָפּגערעדט, ער גיט צו די סצענען אין וועלכע ער שפּילט אַ בעזונדערען רייץ און שעהנקייט. די רעזשי, די אויסשטאַטונג און דאָס שפּילען פון די איבעריגע אַרטיסטען אין דאָזיגען פילם — שאַפען דאָס פּרעכטיגע גאַנצע. בעזונדער לוינט זיך אָפּצושטעלען אויף די מוזיק־בעגלייטונג פון „קאָסינאָ" - אָרקעסטער, וועלכע געפינט זיך אונטער דער לייטונג פון דעם בעקאַנטען מוזיקער און דיריגענט ה' קאַנטאָר.

ה' קאַנטאָר האָט בעוויזען אַוועקצושטעלען דעם אָרקעסטער אויף דער העכסטער מדרגה. דאָס פּובליקום ווייס טאַקי ווי אָפּצושאַצען דאָס ה' קאַנטאָר און ביי יעדען סעאַנס ווערען די מוזיק־פּראָדוקציעס בעגלייט מיט לאַנג־דויערענדע אַפּלאָדיסמענטען.

מאָרגען — דער פּראָצעס וועגען מיס־ברויכען אין שול־קוראַטאָריום.

(וו) מאָרגען דעם 7 אָקטאָבער הויבט זיך אָן אין קרייז־געריכט דער סענסאַציאָנעלער פּראָצעס וועגען די גרויסע פינאַנציעלע מיסברויכען, וועלכע זענען פאָרגעקומען אין לאָדזשער שול־קוראַטאָריום. אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק זיצען דער געוועזענער שול־קוראַטאָר יאַן יאַראָש, זיין געהילף איגנאַצי גראַבינסקי, לייטער פון דער פינאַנץ־אָבטיילונג פראַנטישעק פּאַכאָלטשיק א. אַ.

שיכּור'ע שלאָגען אַ יודישען הענדלער

און צוויי פּאָליציאַנטען רעאַגירען נישט דערויף.

(–) נעכטען האָט אויף זשעלאָנאַ גאַס פּאַסירט פאָלגענדער אויפרעגענדער פאַקט. פון דעם רעסטאָראַן וועלכער געפינט זיך אויף עק זשעלאָנאַ און גדאַנסקאַ זענען אַרויס 2 ציווילע אין דער געזעלשאַפט פון 2 פּאָליציאַנטען.

די ציווילע זענען געווען שיכּור און האָבען זיך קוים געהאַלטען אויף די פיס, די גאַנצע געזעלשאַפט איז צוגעגאַנגען צום יודישען הענדלער, וועלכער שטעהט אויף דעם דערמאָנטען רוג און כּלומרשט געוואָלט קויפען באַרנעס, ווען דער יוד האָט געוואָלט אָפּוועגען די באַרנעס, האָבען די ציווילע אָנגעהויבען אַראָפּצושלעפען פון טיש, וואָס ס'האָט זיך נאָר געלאָזט און דערצו נאָך דערלאַנגט דעם יוד עטליכע שטאַרקע קלעפּ איבער'ן קאָפּ, ס'איז געוואָרען אַ צוזאַמענלויף פון מענשען, וועלכע האָבען פערלאַנגט פון די פּאָליציאַנטען צו אַרעסטירען די שלעגער אָדער לכל־הפּחות צונויפשטעלען אַ פּראָטאָקאָל, די פּאָליציאַנטען האָבען נישט געוואָלט אַרויסטרעטען געגען זייערע 2 ידידים און האָבען זיי געהאָלפען אַוועקגעהן.

דער דאָזיגער פאַקט האָט אַרויסגערופען אַ געוואַלדיגע אויפרעגונג ביי די, וועלכע האָבען איהם בייגעוואוינט און עטליכע פון די עדות קריסטען און יודען זענען אַוועק אין קאָמיסאַריאַט זיך בעקלאָגען אויף דער האַנדלונג פון די פּאָליציאַנטען.

ענדערונגען

אין דער פּאָליציי.

(וו) אויפ'ן אַמט פון לייטער פון זיכערהייטס־אָבטיילונג ביי דער וואָיעוואָדזשטווע איז בעשטימט געוואָרען ה' ביעליצקי אויס וואַרשאַ, אַלס זיין געהילף איז בעשטימט געוואָרען ה' שער, אַלס פּאָליציי־קאָמענדאַנט איז בעשטימט געוואָרען ה' אַלעקסאַנדער ביעלעצקי. דער ביז־איצטיגער לייטער פון דער דריטער אויספאָרשונגס־בריגאַדע. אַלס לייטער פון דער דריטער בריגאַדע איז בעשטימט געוואָרען קאָמיסאַר מיקאַ.

פון קאַפע־רעסטאָראַן „בריסטאָל".

נעכטען איז נאָך אַ גרינדליכען רעמאָנט ערעפענט־געוואָרען דער מאָדערן איינגעריכטעטער קאַפע רעסטאָראַן אונטער דער פּערזענליכער לייטונג פון ה' בערנהיים.

דער לאָקאַל איז שעהן רעמאָנטירט און מאַכט דעם בעסטען איינדרוק.

אַ העברעאישע שיחה וועגען אחד־העם.

שבת נאָכמיטאָג איז אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע פאָרגעקומען אַ העברעאישע שיחה וועגען אחד־העם און זיין שאַפען.

דער ערשטער האָט רעפערירט ה' ד"ר פרענקעל, וועלכער האָט כאַראַקטעריזירט די בעדייטונג פון אחד־העם אין דער העברעאישער ליטעראַטור און אין ציוניזם. דער צווייטער פּרעלעגענט דיר. ד"ר ראָזענבוים האָט ערגענצט די אויספיהרונגען פון רעפערענט און גערעדט וועגען דער בעדייטונג פון אחד־העם אין דער ציוניסטישער בעוועגונג. דער לעצטער רעדנער, ה' מ. לימאַן, דאָט אָנגעוויזען אויף דער גרויסער השפּעה פון אחד־העם אין דער ענטוויקלונג פון ציוניסטישען געדאַנק.

א מצבה פאַר אַ רעוואָלוציאָנער ווערט געשטעלט אין קאַליש.

(ב) דעם 7. אָקטאָבער ווערט 20 יאָהר, ווי דער פּ. פּ. ס.'אָוויעץ יאַבלקאָווסקי האָט דערשאָסען אין קאַליש דעם פּראָוואָקאַטאָר גאַיעווסקי און דעם פּאָלקאָווניק געלער.

די פּ. פּ. ס.'אישע אָרגאַניזאַציע שטעלט איצט דעם געפאַלענעם אַ מצבה אין קאַליש. צו די פייערליכקייטען פאָהרען אַרויס פאָרשטעהער פון לאָדזשער קרייז־קאָמיטעט פון פּ. פּ. ס און פון וואַרשאָווער צ. ק.

מעלדונגען.

„דער וועג צום ציוניזם".

דינסטאָג, דעם 12. אָקטאָבער, האַלב 9 אָוונט אָרדענט איין דער שקל־קאָמיטעט אין פילהאַרמאָניע זאַל אַ גרויסען מיטינג מיט דער בעטייליגונג פון סיים דעפּוטאַט יצחק גרינבוים פון וואַרשאַ אויף ד. ט. „דער וועג צום ציוניזם".

בילעטען צו בעקומען אי ציוניסטישען ביוראָ צעגעלניאַנאַ 4 אין „התאחדות" שענקענוויטשאַ 3|5 אין געשעפט פון מ. ח. גורין נאַוואָמיעסקאַ 15 און טאָג פון מיטינג ביי דער קאַסע פון „פילהאַרמאָניע". 1293

1294 לערנט העברעאיש!

די העברעאישע אָווענד־קורסען ביי דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע (צעגעלניאַנאַ 4), ווערען ווידער געעפענט. די שילער פון דער ביז איצט עקזיסטירענדע גרופען, דאַרפען זיך מעלדען היינט און מאָרגען אין משך פון טאָג אין ציוניסטישען ביוראָ.

עס ווערען אויך אָנגענומען איינשרייבונגען אין די נייערעפענטע גרופען פאַר אָנפאַנגער און פאָרגעשריטענע.

די נאוועלע צום לאקאטארען-געזעץ דארף פערלענגערט ווערען.

אונטערן דרוק פון פערשארפטען קריזיס האט זיך אין אנהייב פון לויפענדען יאהר אויפגעהויבען איבערן גאנצען לאנד א שטארקע בעוועגונג פאר אפשטעלען אויף א געוויסע צייט דאס צאלען דירה-געלד, עווענטועל קווארטעלדיגע 6% טיגע הוספות, אויב שוין נישט פאר אלע, איז לכל הפחות פאר די קלענערע לאקאלען.

און פאקטיש: דאס דירה-געלד, וואס האט שוין דאמאלט פערנומען א בעדייטענדע פאזיציע אין ביודושעט פון דער בעפעלקערונג און זיך אגב נאך געהאלטען ווייטער אין איין פערגרעסערן, האט די אזוי אויך גענוג הויכע קאסטען פון דער פראדוקציע און לעבענס-אויסהאלט נאך מעהר בעלאסטעט.

עס איז דעריבער קיין וואונדער נישט פאר וואס די דאזיגע גערעכטע פאדערונג, האט אפילו דער איבעריגער סיים און די דאמאלדיגע רעאקציאנערע רעגירונג נישט געוואגט אין גאנצען צו איגנארירען.

אין דוש. אוסטאוו נ. 30 פאז. 185 פון 31 מערץ ד. י. איז טאקע פערעפענטליכט געווארען א נאוועלע צום דעקרעט וועגען לאקאטארען-שוץ, לויט וועלכער די 6-פראצענטיגע קווארטעלדיגע הוספות פאר 1 שטוביגע וואוינונגען זענען אפגעשטעלט געווארען אין משך פון לויפענדען יאהר.

ביז צום טערמין, ווען די נאוועלע דארף פערלירען איהר גילטיגקייט איז איבערגעבליבען סך הכל 2 חדשים.

מען קאן אבער שוין פעסטשטעלען, אז דער עקאנאמישער מצב פון דער בעפעלקערונג, בפרט פון די ארבייטענדע שיכטען, האט זיך דורך דער צייט נישט פערבעסערט און עס זענען אויך דערווייל נישט פאראהאן קיין פערספעקטיווען אויף א בקרוב'דיגע בעסערונג; פערקעהרט, ווען מען זאל פערגלייכען דעם איצטיגען ארבייטסלוין און פרייזען פון די נויטיגסטע פערברויך-ארטיקלען מיט די פערהעלטנישען אין אנהייב יאהר האט זיך די לאגע נאך בעדייטענד פערערגערט.

הגם די געגעבענע נאוועלע בעפרידיגט ווייט נישט די פערלאנגען פון די מאסען לאקאטארען, פונדעסטוועגען פערגרינגערט זי דאך אין א געוויסער מאס די לאגע פון דער ארימסטער און ארבייטער-בעפעלקערונג.

עס וואלט דעריבער געווען אנ'אומפערצייליכע עוולה, אז אויך די מאגערע הנחה זאל אפגענומען ווערען.

די פראינטערעסירטע לאקאטארען-קרייזען דארפען דעריבער שוין בעצייטענס אונטערנעהמען א ענטשפרעכענדע אקציע, בכדי צו ווירקען אויף די דעצידירענדע ארגאנען, אז די דערמאנטע נאוועלע זאל פערלענגערט און אויך אויסגעברייטערט ווערען אין זין פון די פארשלאגען, וואס זענען דעמאלט ארויסגערוקט געווארען אין סיים,

י. אינפעלר.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אנטווארטען אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.
יורידישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט"

בײם דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן פון דער ראטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 6. אקטאבער 1926.

2177. א לעז. פון אגראדאווא ד. ו.

2178. א לעז. פון מלינארסקא.

2179. „צארסקע חובות".

2180. א טשעקאלאדע פאבריקאנט.

2181. י. פון אלטען מארק.

2182. חיים קלעמפנער.

2183. א לעז. פון זארושצווסקא.

וועגען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3 ביז 4 נאכמיטאג אין רעדאקציע, מיטברענגענדיג די צייטונג.

— — —

2184. גלאנץ.

אויב דער חוב שטאמט פון 1908 ד. ד.ה. לענגער ווי 5 יאהר פאר'ן מלחמה-אויסברוך, קאנט איהר זיך פעררופען אויף א פרושעדאווניעניע.

— — — —

2185. א לעז. פון נ. זארושעווסקא.

א קאנצעסיע מוז מען אונבעדינג האבען. אזא קאנצעסיע גיט איצט ארויס דער מאגיסטראט.

— — — —

2186. מ. ג. פון נאוואמיעסקא 19.

מיט אנ'אפשריפט פון דער היפאטעק דארפט איהר זיך געוויס בעזארגען. אבער אויפ'ן סמך פון דאזיגען אפשריפט וועט אייך נאך נישט דער קאמארניק לעגען קיין ארעסט אויפ'ן דירה געלד. איהר מוזט דעם בעל חוב פערקלאגען אין געריכט. דאס געריכט משפט צו 25 פראצ. פאר היפאטעק-חובות. ביי בעגרינדעטע אומשטענדען קאן דער חוב וואלאריזירט ווערען אין דער פולער מאס.

— — — —

2187. א סוחר פון נאוואמיעסקא.

אזא ספולקע הייסט „קאמאנדיט" און איז פארגעזעהן אין ארט. 23 פון האנדעלס-קאדעקס. דאס האנדעלס-געריכט וועט אזא אונטערנעהמונג אהן א צווייפעל רעגיסטרירען. פעררופט זיך אויף פאר. 12 אנעקס 2. פון דער פעראראדנונג, וועגען רעגיסטרירען פון האנדעלס-פירמען.

— — — —

2188. א לאקאטאר פון פעטריק. 88.

וואס שייך דער פראגע וועגען ווענדען זיך אין אורזשאנד ראזיעמטשי מכח פעסטשטעלען דאס גרונד דירה-געלד, אויב איהר קאנט זיך פעררופען אויפ'ן עדות זאגען פון פאר דער מלחמה'דיגען לאקאטאר, קאנט איהר דרייסט ווארטען ביז דער הויז-ווירט וועט דאס טון. איהר טארט אבער גישט ווארטען מיט'ן בעצאהלען דאס דירה-געלד.

— — — —

2189. א לאדזער לעזער.

אויב איהר וועט שיקען אויף דעם געפלאנטען אופן, ריזיקירט איהר אייער געלד. אמגלייכסטען וואלט פאר אייך געווען אויסצושרייבען דאס בוך דורך דער פערמיטלונג פון א בוכהאנדלונג וואס שטעהט אין געשעפטליכע בעציהונגען מיט דער אויסלענדישער פירמע.

— — — —

2190. א לעז. פון פעטריקאווער גאס.

אזוי ווי איהר טיילט אונז נישט מיט וויפיל עס בעטרעפט דאס גרונד דירה-געלד פאר דער וואוינונג בעזונדער, בערעכענען מיר דאס דירה-געלד פאר'ן גאנצען לאקאל לויט איין און דעמזעלבען פראצענט-פוס. אויב דער לאקאל איז געגאנגען אין יוני 1914 800 רובל, צאהלט איהר דירה-געלד לויט'ן פארגעזעהנעם אין פונקט (e) טייל 1, ארט. 6 פון איסט. וועגען לאקאטארען-שוץ פראצענט-פוס, וואס בעטרעפט 399 זל. פאר'ן 3. קווארטאל.

— — — —

2191. ל. קענדזשערסקי.

מעגט איהר האבען א פאטענט 8. קאטעג קוים צאהלט אי"ה מעהר ווי 600 רובל דירה-געלד, דארפט איהר פאר'ן 3, קוו. צאהלען 81 פראצ. פון גרונד דירה-געלד. אזוי ווי דאס דירה-געלד פאר'ן לויפענדען קוו. בעטרעפט שוין מעהר ווי 75 פראצ. פון גרונד דירה געלד, דארפט איהר מעהר פאר קיין אויסגאבען נישט צאהלען.

— — — —

זאל גאנץ לאדז וויסען,
אז דער גרעסטער אויסוואל פון
געבעטעשטיהל
פון אייגענער סטאלעריי, פערשידענע פאסענער, אויך
זעמטליכע טאפעצירער-ארבייט, ווי: מאטראצען, קאזעטקעס, אטאמאנס, רונדע טישלעך, גאנדאלקעס, איז נור צו בעקומען אמביליגסטען מיט די בעסטע בעדינגונגען ביי
י. א. וואיטשעכאווסקי,
10 נאוואמיעסקא 10.

מענער אדער פרויען?

ווער איז מעהר פערפאקט אין פיקאנטע ליבע-געשיכטעס?

די מיינונג פון א פרוי.

עס איז שוין אנ'אנגענומענער כלל, אז פרויען אינטערעסירען זיך צופיל מיט ראמאנען און ליבעס-געשיכטעס.

אלע זענען אונטער'ן איינדרוק, אז פרויען אינטערעסירען זיך מיט אט די פיקאנטע זאכען מעהר ווי מענער.

דאס איז אבער א טעות.

געפינט אויס, וועלכע ביכער עס לייענט דער דורכשניטליכער מאן און וועלכע ביכער עס לייענט די דורכשניטליכע פרוי, וועט איהר זעהן, אז די אנגענומענע מיינונג איז א פאלשע.

ווען עס דרוקט זיך א פיקאנטער, סענסאציאנעלער ראמאן אין א צייטונג — א ראמאן, וואס איז אנגעפיקעוועט מיט שווינדלענדע פאסירונגען און פיקאנטע געשעהענישען, וואס רייצען די פאנטאזיע, זאגט מען געוועהנליך, אז דאס איז א ראמאן פאר ווייבער.

מען איז זיכער, אז נאר די ווייבער שלינגען יעדעס ווארט און ווערען אזוי פערקאכט אין דעם, אז זיי קוקען זיך אויס די אויגען, ווארטענדיג אויף דער נעקסטער פארטזעצונג.

אפילו די שרייבער פון די ראמאנען זענען זיכער אין דעם און זיי שניידען שוין צו אלע פאסירונגען אזוי, אז זיי זאלען רייצען די פאנטאזיע פון די פרויען.

נו, וועל איך זיך ערלויבען צו זאגען אז דאס איז נישט ריכטיג. איך האב זיך איבערצייגט, אז אזעלכע ראמאנען ווערען געלעזען פון מענער נאר מעהר ווי פון פרויען. און ווען סקומט צו די פיקאנטע סצענעס, וואס רייצען די פאנטאזיע, פאסמאקעווען זיך די מענער א סך מעהר ווי די פרויען.

זיי, די מענער, האבען גרויס הנאה, לייענענדיג אזעלכע זאכען; זיי פרעגלען זיך אין נחת און שלינגען יעדער ווארט און דערנאך רעדען זיי וועגען דעם...

די פרויען, ווידער, לעזען דאס שטיל פאר זיך און פערשעהמען זיך אביסעל... זיי רעדען נישט וועגען דעם איינע מיט דער אנדערער, ווייל זיי זענען נישט אזוי אונפערשעמט און אזוי פערדארבען ווי די מענער זענען.

האט איהר אמאל נאכגעפאלגט א סענסאציאנעלען גט-פראצעס?

פאלגט נאך, וועט איהר זעהן ווי די מענער זענען אין דעם פערקאכט א סך מעהר ווי די פרויען.

און ווען גאט העלפט זיי און די צייטונגען הויבען אן דרוקען די ליבעס-בריף, וואס דאס אונגעטרייע ווייב האט געשריבען צו איהר געליבטען, אדער די בריף, וואס דער אונגעטרייער מאן האט געשריבען צו זיין געליבטער — דאן ווערען די מענער גאר אויפגעריכט. זיי לעבען אויף און ווערען אזוי פערטון אין די אלע פיקאנטע איינצעלהייטען, אז זיי האלטען אין איין רעדען וועגען דעם אוז לעגען אריין א בעזונדער טייטש אין יעדען פינטעלע און א בעזונדער טייטש צווישען די שורות...

די פאנטאזיע צושפילט זיך ביי זיי די אויגלעך צעפלאמען זיך ביי זיי, און ווען זיי בעגעגענען זיך מיט פריינד און בעקאנטע, דאס ערשטע וואס זיי פרעגען איז:

— נו, געלעזען? הא?

דא נישט לאנג צוריק איז געווען א סענסאציאנעלער פראצעס; עס האט זיך געהאנדעלט וועגען עפיס א מיליאנער סקען זוהנדעל, וואס האט אין געהיים, אהן דעם וויסען פון זיינע עלטערען, חתונה געהאט מיט אנ'ארימער מיידעל, וועלכע איז געווען א האלבע מולאטקע. דוכט זיך, אז איהר נאמען איז געווען ריינלענדער. דאן האבען די צייטונגען געשריבען, אז מען האט אין געריכט געלעזען די פיקאנטע בריף, וואס דער יונגער מיליאנער האט געשריבען צו זיין ווייבעל, ווען ער איז פון איהר אוועקגעפאהרען; מען האט דערצעהלט, אז די בריף קען מען אין די צייטונגען נישט דרוקען, ווייל זיי זענען פול און פול מיט ליי־ענשאפט און פיקאנטע אויסדרוקען; אז עס ווערט אין זיי בעשריבען ווי זיי ביידע, דאס פערליבטע פארפל, האבען פערבראכט גאנצע נעכט אין די האטעלען...

נו, האט איהר געדארפט זעהן ווי מענער האבען זיך פעראינטערעסירט מיט יענע קיצלדיגע בריף! יעדער איינער האט געברענט פון נייגיריגקייט צו זעהן א קאפיע פון אזא בריף. און ווען עס חאט זיך אימיצען, אוראי א רעפארטער פון א צייטונג, איינגעגעבען צו קריגען קאפיעס פון עטליכע בריף, האט נישט געדויערט קיין סך און באלד האט מען שוין שטילערהייט פערקויפט יענע פיקאנטע בריף צו נייגיריגע מענשען. און איהר האט געדארפט זעהן ווי מען האט זיי געכאפט!

צו צוויי און צו דריי דאלאר פאר א בריף האבען מענער געצאלט, אבי צו האבען דאס פערגעניגען זיי צו לעזען. פון איינעם צום אנדערען זענען די בריף געגאנגען, און ווער עס האט אזא בריף געקענט פאקען, איז ער געווען איינער א גליקליכער: ער האט דעם בריף געלעזען און געשלונגען יעדעס ווארט מיט דער גרעסטער הנאה.

און איך פערזיכער אייך, אז אין יענער צייט האט זיך נישט געפונען קיין איין פרוי, וואס זאל זיין אזוי נייגיריג ווי א מאן צו לעזען יענע מיאוסע בריף און אויב עס האט זיך דא און דארט יא געפונען א פרוי, וואס האט צופעליג אזא בריף געלעזען, האט זי זיך געשעהמט צו רעדען וועגען דעם...

אזעלכע ביישפילען קען מען ברענגען א סך, און יעדער ביישפיל וועט בעשטעטיגען דעם פאקט, אז מענער אינטערעסירען זיך מיט ליבעס-געשיכטעס און ראמאנען א סך מעהר ווי פרויען...

פרויען זענען אין אלגעמיין ווייניגער פערקאכט אין געשלעכט ווי מענער. א פרוי געהט צו צו ליבע שעהנער און עדעלער ווי דער מאן.

דער מאן איז פערדארבען, ציניש, פראסטיטואירט; און ווען א פרוי גרייכט אויף דעם געביט אין געדאנק די זעלבע מדרגה ווי דער מאן ווערט זי א נאטענפרוי..

מען ווייזט באנק אפט אן דערויף וואס א פרוי פוצט זיך צופיל, וואס זי איז שטענדיג פערקאכט אין דער מאדע און די מאדע — זאגט מען — איז א מיטעל צו רייצען דעם מאן און איהם ארויפפיהרען אויף זינדיגע געדאנקען.

דאס איז אויך א פאלשע מיינונג. די פרוי פוצט זיך און פאלגט נאך די מאדע, נישט דערפאר וואס זי וויל געפעלען די מענער, נישט דערפאר וואס זי וויל זיי רייצען, נאר דערפאר, וואס זי האט א געפיהל פאר שעהנקייט...

ביי איהר איז דער דאזיגער געפיהל מעהר ענטוויקעלט ווי ביי'ם מאן, און אט דער געפיהל ברענגט דערצו, אז זי זאל זיך פוצען, אז זי זאל זיך אנטאן שעהן.

און נאך א זאך מוז מען צוגעבען, כאטש דאס איז אפשר גארנישט אזא גרויסע מעלה, און דאס א ז, אז ווען א פרוי טוט אן א שעהן טייער קלייד, טראכט זי נישט באלד וועגען דעם, אז אין דעם קלייד וועט זי געפעלען ווערען א מאן. ניין. דער ערשטער געדאנק איהרער איז גאר, אז מיט דעם קלייד, וואס קוקט אויס אזוי רייך און פאסט איהר אזוי שעהן צים פנים, וועט זי ארויסרופען א געפיהל פון קנאה ביי אנדערע פרויען...

דאס איז אבער נישט מעהר ווי א זייטיגע זאך; א נאטירליכער געפיהל, מיט וועלכען פרויען זענען געבענטשט, אדער פערשאלטען. בעפרייען זיך פון דעם קען מען נישט, אפילו ווען מען וויל.

וואס איך האב געוואלט אויספיהרען איז, אז פרויען זענען נישט אזוי שטארק פערקאכט אין ראמאנען און אין ליבעס געשיכטעס, ווי מען מיינט. מענער זענען אין דעם א סך מעהר פערקאכט, און דאס נעהמט זיך פון דעם, וואס זיי די מענער, זענען מעהר פערדארבען און דער געפיהל פאר שעהנקייט און בעשיידענקייט איז ביי זיי נישט אזוי ענטוויקעלט ווי ביי די פרויען.

נעלי ראזענבלום

אינטערעסאַנטע ציפערען וועגן דער יודישער עמיגראַציע.

20 פּראָצענט פון די אייראָפּעאישע יודען עמיגרירט קיין אַמעריקאַ.

בערלין. (י.ט.אַ.) אין דעם נישט לאַנג דערשינענעם 13-טען נומער פון זשורנאַל „יודישע עמיגראַציע" (אָרגאַן פון „עמיגדירעקט" אין בערלין) געפינט זיך אַ רייכער מאַטעריאַל וועגן דער עמיגראַציע-טעטיגקייט ווי אויך אַ אינטערעסאַנטע דיסקוסיע צווישען דעם בעקאַנטען גענפער פּראָפעסאָר הערש און ה' רודעל פון בערלין וועגען דער בעהאַנדלונג פון דעם יודישען עמיגראַציע-פּראָבלעם אויף דעם וועלט-עמיגראַציע-קאָנגרעס אין לאָנדאָן. אין זעלבען נומער געפינט זיך אויך אַ סך הכול פון די פאָרשונגען פון יעקב לעשטשינסקי, איבער דער יודישער עמיגראַציע פון די לעצטע יאָהר-צעהנדליג.

לויט די אויסרעכענונגען פון לעשטשינסקי האָבען אין משך פון די יאָהרען 1925–1881 עמיגרירט פון מזרח אייראָפּע 3,648,000 יודען. דער גרעסטער טייל פון זיי 2,975 500 (81,6%) האָט עמיגרירט קיין אַמעריקאַ. 415,000 (11,4%) קיין אַזיען. 85,000 (2 3%) – קיין אַפריקע און 18,000 (0.5%) – קיין אויסטראַליען.

בעזונדער אינטענסיוו איז געווען די וואַנדער-בעוועגונג פון די יודען אין די יאָהרען 1925–1900. אין דער צייט האָבען עמיגרירט נאָר קיין אַמעריקאַ 1,810.752 יודען, קיין אַרגענטינאַ – 125,133, קאַנאַדע – 98,828, ארץ-ישראל האָט אויפגענומען אין די יאָהרען 25–1919 אַ צאָהל פון 82.922 יודישע עמיגראַנטען.

צווישען די פעלקער פון אייראָפּאַ צייכנען זיך אויס די יודען מיט זייערע רעלאַטיוו שטאַרקסטער עמיגראַציע. אין בעצוג צו דער גאַנצער בעפעלקערונג. אין אַנהויב פון 20. יאָהר-הונדערט בעטרעפט די אויסוואַנדערונג אין די פעראייניגטע שטאַטען ביי די יודען 20.6 פּראָצ., ביי די פּאָליאַקען נאָר 8.7 פּראָצ., , ביי די ליטווינער 6 4 פּראָצ., ביי די דייטשען 2.3 פּראָצ. און ביי די פראַנצויזען 1.3 פּראָצ.

דאַגעגען איז די צוריקוואַנדערונג ביי די יודען זעהר אַ קליינע. אין די יאָהרען 1925-1908 האָבען אויסגעוואַנדערט פון די פעראייניגטע שטאַטען בלויז 5.2 פּראָצ. פון דער צאָהל יודען, וואָס האָבען אין דערזעלבער צייט איינגעוואַנדערט. ביי אַנדערע פעלקער איז די צוריקוואַנדערונג געווען אַ סך שטאַרקער און האָט דערגרייכט צ. ב. ביי די רומענער 76 פּר. ביי די איטאַליענער 55 8 פּר., ביי די רוסען 50.6 פּר., ביי די פּאָליאַקען 40 פּר, און ביי די ענגלענדער 19 פּראָצ.

די אויבערשטע ציפערן בעווייזען אַלזאָ, דאָס אין די יאָהרען 1925-1908 האָט איין צעהנטעל-טייל פון אַלע אייראָפּעאישע יודען ענטגילטיג איינגעוואַנדערט אין די פעראייניגטע שטאַטען. די נעטאָ-איינוואַנדערונג פון די פּאָלאַקען אין בעצוג צו זייער אַלגעמיינער צאָהל אין אייראָפּאַ האָט אויסגעמאַכט בלויז 3 פּראָצ., פון די דייטשען 1,1 פּראָצ., ליטווינער און לעטען 2,8 פּראָצ., רומענער און רוסען 0 3 פּראָצענט.

די יודישע עמיגראַציע קיין אַרגענטינאַ אין די יאָהרען 1925–1904 האָט בעטראָפען 2, 8% פון דער גאַנצער אימיגראַציע אין דעם לאַנד. אין קאַנאַדע האָבען די יודישע עמיגראַנטען אויסגעמאַכט 2,5%.

אין די לעצטע יאָהרען קאָן מען בעמערקען וועזענטליכע אָפּנייגונגען אין די ריכטונגען פון דער יודישער עמיגראַציע: אין די דרום - אַמעריקאַנישע לענדער געווינען אַלץ מעהר גרעסערע בעדייטונג.

אין יאָהר 1925 האָבען עמיגרירט אין די פעראייניגטע שטאַטען בלויז 10,292 יודען, קיין קאַנאַדע 4,500, קיין אַרגענטינע 6,920, קיין א"י 33,801. צוזאַמען האָט די יודישע עמיגראַציע דערגרייכט אין דאָזיגען יאָהר די צאָהל פון כמעט 60,000 בשעת די יודישע עמיגראַציע בעדערפעניש דערגרייכט 350,000–300,000 אַ יאָהר.

מען דאַרף זיך רעכענען מיט דעם, אַז אין דעם לויפענדען יאָהר וועט די יודישע עמיגראַציע נישט דערגרייכען אַפילו די פאַר-אַ-יעהריגע גרויס, ווייל די עמיגראַציע קיין א"י האָט זיך פערקלענערט.

דאַגעגען איז דאָס בעדערפעניש צו עמיגרירען אַ סך געשטיגען צוליב די אונאויפהערליכע ווירטשאַפטליכע קריזיסען אין די מזרח-אייראָפּעאישע לענדער.

קאָנפערענץ פון דער צ. י. ש. א. אין ל-טלאַנד.

ריגע, 4 (ספּ. טעל.) דאָ איז פאָרגעקומען די 9. קאָנפערענץ פון דער יוד. שול-אָרגאַניזאַציע.

אין פּרעזידיום פון דער קאָנפערענץ זענען אויסגעוועהלט געוואָרען די לעהרער א. פריידבערג (ליבאַווע), ה. מעלאַמעד (רעזשיצע) און ר. ראַפּאַפּאָרט (ריגע). די דעבאַטען האָבען זיך קאָנצענטרירט דער עיקר אַרום דעם פּלאַן פון דער ווייטערדיגער אַרבייט און אַרום דעם ביודזשעט. די אַרבייט פון צענטראַל קאָמיטעט אין פערגאַנגענעם יאָהר האָט אַרויסגערופען אַנערקענונג ביי דער מעהרהייט דעלעגאַטען. דער אַלטער צענטראַל-קאָמיטעט האָט פערגעלעגט דער קאָנפערענץ אַ פּלאַן פאַר דער ווייטערדיגער אַרבייט.

צוו. אַנד. איז בעשלאָסען געוואָרען אַרויסצוגעבען אַ צוויי-וואָכיגע שריפט, בכדי צו אינפאָרמירען די מיטגלידער וועגען דער לויפיגער אַרבייט פון דער שול-אָרגאַניזאַציע, זאָרגען וועגען דעם, אַז די צענו-קאָמיסיע ביי דער יודישער בילדונגס פערוואַלטונג זאָל אַוועקגעשטעלט ווערען אויף סאָלידע יסודות אונטערשטיצען די אַרבייט פון דעם יודישען וויסענשאַפטליכען אינסטיטוט א. א. וו.

אין נייעם צענטראַל-קאָמיטעט זענען אויסגעוועהלט געוואָרען די ה"ה: ב. נאַלין, ב. וואָלפסאָן, זש. בּאַשקאָוויטש, ל. יאַפּע, ז. לצוועגבערג, ה. מעלאַמעד, מ. מאַרק, א. עלקישיק, א. פריידבערג און י. ראַדאַק.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maia16, Tel. 11-24
אינערליכע- און קינדער - קראַנקהייטען. נעמט אָן פון 6–7, זונטאָג פון 3–4.

די רענאָמירטע שולע פאַר קינדער פון יוד. אינטעליגענץ

7-קלאַסיגע **שולע** פון פ. קאַצענעלזאָן נאַחומאָב נייגאַם 6 צווישען נאָוואָמיצסקאַ און וואָלאָדניאַ.

עס ווערען אָנגענומען אין אַלע קלאַסען אין עלטער פון 7 ביז 14 יאָהר שילער און שילערינס. אַ ספּעציעלער פּאָרבערייטונגס-קלאַס פאַר ענטוויקעלטע 6-יעהריגע קינדער. אַ גרויסער פּראָגראַם פון העברעאיש און רעליגיעזע יודישע לימודים. די למודי-קודש ווערען געלערנט אונטער דער הנהלה און השגחה פון בערימטען אלטען למדן ר' בנימין יעקב קאַצענעלזאָן.

ביי דער שולע עקזיסטירט פאַר קינדערלעך פון 3 ביז 6 יאָהר

אַ פרעבעל-שולע / Freblówka

פּויליש אין העברעאישע לידער און לייכטע געשפּרעכען. גימנאַסטיק מיט מוזיק. ▬ ריטמישע טענץ. ▬ האַנד-אַרבייט. אָנפאַנגס-לעהרע פון לעזען, שרייבען פּויליש און עברי (דאַווענען).

נאָכמיטאָג-שולע 50% ביליגער.
נאָכמיטאָג - פרעבעלשולע.
626

איינשרייבונגען פון ר"ח אלול טעגליך פון 11 ביז 1 און פון 5 ביז 7 אָוונד.

שוועדישע און דענישע יודען גיבען לאַנדווירטשאַפטליכע מאַשינען פאַר יודישע דערפער אין א"י.

ירושלים. (א.י.ק.ב.) לויט דער איניציאַטיוו פון ה' טראַוגוט, וועלכער האָט מיט אַ קורצער צייט צוריק בעזוכט א"י, האָט די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע אין שוועדען געשאַפען אַ ספּעציעלען פאָנד אויף שיקען צו די ישובים פון קרן-היסוד אויפ'ן באָדען פון קרן-קימת אין א"י לאַנדווירטשאַפטליכע מאַשינען. די ביז איצט צונויפגעזאַמעלטע סכומים בעטרעפען 3-4.000 פונט שטערלינג. איצט איז אין דענעמאַרק פאָרגענומען געוואָרען אַן ענליכע אַקציע.

יודען און פּאַן-אייראָפּאַ

מיינונג פון גראַף קאָלערגי.

וויען, 5 (ספּ. טעל.) אין אַ געשפּרעך מיט פּרעסע-פאָרשטעהער האָט דער גייסטיגער אידעאָלאָג פון אַ פּאַן-אייראָפּעאישען קאָנגרעס, דער גראַף קאָלערגי זיך אַרויסגעזאָגט, אַז ספּעציעל יודען קענען אַ סך דערוואַרטען פון דער פערווירקליכונג פון דער פּאַן-אייראָפּעאישער אידעע.

יודען זענען פערשפּרייט אויפ'ן גאַנצען אייראָפּעאישען ערד-טייל, האָבען כמעט איבעראַל אַמייסטען צו ליידען פון דער נאַציאָנאַלער שנאה, וואָס הערשט לייזער אינ'ם גרעסטען טייל פון די אייראָפּעאישע מלוכות. די פּאַן-אייראָפּעאישע בעוועגונג בעמיהט זיך דורך פערשידענע מיטלען צו מאַכען אַ סוף צום נאַציאָנאַליטעטען-האַס.

דערמיט איז אָבער נישט געזאָגט, אַז מיר אַרבייטען געגען די נאַציאָנאַלע שטרעבונגען פון די פערשידענע אייראָפּעאישע פעלקער. להיפוך, דורך אונזער בעוועגונג קאָן דער נאַציאָנאַליזם פון יעדען פאָלק נאָך מעהר געשטאַרקט ווערען, נאָר ער וועט פערלירען זיין ביז-איצטיגען קריגערישען און אַגרעסיווען כאַראַקטער.

אַלס בעווייז דערפון, אַז די פּאַן-אייראָפּעאישע בעוועגונג, איז נישט סותר די נאַציאָנאַלע צילען, אויף וויפיל זיי האָבען אַ רעליגיעזען און קולטורעלען כאַראַקטער, בעווייזען די פערשידענע פיהרער פון די נאַציאָנאַלע גרופּען, וואָס נעהמען אַנטייל אין קאָנגרעס, ווי אויך עטליכע ציוניסטישע פיהרער.

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום: מ. בראַדערזאָהן, ל. בראַנט, ח. י. ברוכטאָווסקי, ב. זינגער פּעראַנטוואָרטל. רעד.: ח. קויפמאַן. אַרויסגעבער: פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט", פּראָדוציר-קאָאָפּעראַטיוו מיט פאַי-האַפטונג.

די ליבעס פון אַקייזערין.

היסטאָרישער ראָמאַן פון לעבען אין רוסישען קייזערליכען הויף

פון ל. זאַכער מאַזאָך.

(2

.3

לעבעדיגע סטאַטועז.

יעליזאַוועטע האָט געזעהן, ווי סאָלדאַטען האָבען געשעפּט פון דער נעוואַ עמערס אייז-וואַסער און דערנאָך זיי געגאָסען איבער די נאַקעטע מענשען, וואָס זיי זענען איצט געווען איינגעשרויפט אין אַזעלכע מאַשינעס אַזוי, אַז זיי האָבען געמוזט בלייבען אין אַ שטייענדיגער פּאָזע און נישט געקענט זיך אַ ריר טון.

איינער פון די קרבנות, אַ הויכער זקן, מיט אַ ווייסער באָרד, האָט תפילה געטון אויפ'ן קול:

– גאָט בעפריי רוסלאַנד פון די דייטשע תלינים!..

די אַנדערע האָבען עפּעס אויך געמורמעלט מיט די ליפּען.

און בירען, אין זיין טייערען פעלץ, מיט אַן אַכוריות'דיגען שמייכעל אויף די ליפּען, איז דערביי געשטאַנען און האָט זיך צוגעקוקט צו דער דאָזיגער „פאָרשטעלונג" און פון צייט צו צייט צו די סאָלדאַטען געשריגען:

– נאָך! נאָך! נאָך!..

יעליזאַוועטע האָט אַ כאַפּ געטון די לייצעס און אַ פּאַך געטון מיט דער בייטש. און די פערד מיט איהר אויפ'ן שליטען האָבען זיך אַוועקגעטראָגען, ווי דער רוח וואָלט זיי געיאָגט.

און די פאָרשטעלונג ביים אייז-פּאַלאַץ איז ווייטער אָנגעגאַנגען פאַר די אויגען פון אַ גרויסען עולם אין דער העלער, קאַלטער לבנה-נאַכט. עס האָט זיך שוין נישט געהערט מעהר דער קול פון הויכען זקן מיט דער ווייסער באָרד; עס האָבען זיך שוין מעהר נישט בעוועגט די ליפּען פון די אַנדערע חברים – דאָס וואַרימע לעבען אין זיי איז אויסגעפראָרען געוואָרען און זייערע מענשליכע געשטאַלטען, בעגאָסען פון די עמערס וואַסער אין ברענענדיגען פראָסט. זענען מיט אייז בעדעקט געוואָרען און האָבען אַלץ מעהר און קענטיגער אָנגענומען דעם אויסזעהן פון אויסגעאַרבייטע סטאַטועז.

דער גרויסער עולם האָט זיך צוגעקוקט צו דער דאָזיגער פאָרשטעלונג מיט אַן איינגעהאַלטענעם אָטעם. אַנדערע האָבען זיך געצלמט און אַנדערע האָבען געזיפצט. אַ סך פון עולם איז אויפגעבראַכט געוואָרען קעגען דעם רוצח בירען, אָבער מ'האָט זיך געהיט אַ וואָרט אויסצורײדען קעגען איהם, ווייל אומעטום זענען געווען זיינע מענשען צווישען דעם עולם, וועלכע האָבען פאַר דאָס מינדעסטע וואָרט קעגען איהם, דעם אַלמעכטיגען בירען, אַרעסטירט. און דאָס האָט תמיד געמיינט טויט, אָדער קאַלטער סיביר.

און דאָך האָבען זיך געפונען צוויי מענשען צווישען דעם עולם, וואָס האָבען סוף כל סוף נישט אויסגעהאַלטען און אויסגעשריגען הויך זייער פּראָטעסט.

זיי ביידע האָבען געהערט צו דער רוסישער פּאַרטיי, וואָס האָט געקעמפט פאַר אַ רעגירונג פון רוסען און קעגען די דייטשען אין דער רוסישער רעגירונג. איינער איז געווען אַן אַלטער גענעראַל, מיט איין האַנד, וועלכער האָט נאָך געקעמפט אין די מלחמות, וואָס צאַר פּיאָטר דער גרויסער האָט אָנגעפיהרט; און דער אַנדערער איז געווען אַ רוסישער קופּיעץ מיט אַ גרויסען בויך און אַ רויטער באָרד.

דער קופּיעץ האָט גענומען זעצען מיט ביידע פויסטען אין זיין מעכטיגער ברוסט און זיך צויאָמערט:

– מ'האָט זיי אומגעבראַכט, ווייל זיי האָבען אונז געוואָלט בעפרייען פון דעם יאָך פון די פרעמדע. און מיר שטייען דאָ און קוקען, ווי מ'פּייניגט זיי, און גאָרנישט!

– וואָס קענען מיר טון? – האָט מען געענטפערט.

– לכל הפחות ווייזען די רוצחים, אַז מיר קענען נישט גלייכגילטיג צוקוקען, ווי מ'ברענגט אום אינזערע בעסטע קינדער, אונזערע ברידער רוסען. טון, וואָס די פּרינצעסין יעליזאַוועטע האָט געטון. איהר האָט געזעהן, ווי זי איז ענטלאָפען. אַן'אמת'ע רוסישע טאָכטער האָט נישט געקענט צוזעהן, ווי מ'מאַטערט אויף אַזאַ אופן אונזערע פּאַטריאָטען. זאָלען מיר אויך ענטלויפען, אַנישט מיינען זיי, אַז מיר האָבען הנאה פון אָט דעם מערדערישען ספּעקטאַקל – האָט דער קופּיעץ זיך געזעצט מיט פויסטען אין ברוסט און געיאָמערט.

– אַזוי האַנדלען די דייטשען – האָט דער אַלטער גענעראַל, וואָס האָט איין האַנד געהאַט, גערעדט אין אַן'אַנדער געזעמעל – די דייטשען, וואָס האָבען אונז געזאָלט בילדונג און אויפקלערונג ברענגען. ביז אַהער האָבען זיי אונז נאָר יסורים און צרות געבראַכט. זינט אונזער שוואַכע קייזערין אַנאַ רעגירט, אָדער ריכטיגער, זינט זי האָט דעם פריערדיגען דייטשישען שטאַלקנעכט דערהויבען צום הערצאָג בירען און די לייצעס פון דער רעגירונג איבערגעגעבען אים אין זיינע דייטשע נאָכשלעפּער אָסטערמאַנען און מיניכין, איז גאָר קיין סוף נישט צו אונזערע צרות. די בעסטע מענשען אונזערע ווערען אומגעבראַכט, אָדער פערשיקט קיין סיביר. אומזיסט האָט די קייזערין אַנאַ מעהר ווי איינמאָל דעם הערצאָג צו די פיס זיך געוואָרפען און זיך געבעטען ביי איהם, ער זאָל כאָטש איהרע פריינד שאַנעווען. איהרע טרעהרען האָבען נישט געהאָלפען. און אויף אַזאַ אופן איז די רעגירונג פון דער דאָזיגער שוואַכער פרוי אַ בלוטיגע און אַ פערשאָלטענע. אונזער פאָטערלאַנד קען נאָר געראַטעוועט ווערען, ווען עליזאַוועטע, די טאָכטער פון אונזער צאַר פּיאָטער דעם גרויסען, זאָל ווערען אונזער...

(פאָרטזעצונג קומט)

בריליאַנטען
קויפט און צאָהלט די העכסטע פרייזען

גאָלד, קינסטלעכע צייהן אויך צובראָכענע ביזשוטעריע

לאָמבאַרד-קוויטען

I. FIJAŁKO, Piotrkowska 7, tel. 31-46

באַמערקונג: פרייטאָג ביליגער געלעגענהייטלעכער אויספאַרקויף פון חפצים. 790

שוויץ-באָד פאַר פרויען

יעדען דאָנערשטאָג. אויך מיטוואָך פון 8 פריה ביז 9 אַזייגער און אָוונט עלעקטרישע וואַנעס.

„KĄPIELE CENTRALNE"

H. Offenbacha, Zachodnia 38, tel. 38-51 296

---

28 נאָר 28 נאָר 28

פערקויפט נישט אייער

מעבעל,

דיוואַנעס, פעלצען, אַנציגער, נייד-מאַשינען אז״וו, בעפאָר איהר איבערצייגט אייך נישט ביי די לאַנג-עקזיסטירענדע פירמע

ח. ראָזניק, בענעדיקטאַ 28

נאָר איך צאָהל די העכסטע פרייזען!

בעמ.: ביי מיר אויף לאַגער שטענדיג פערשידענע געניצטע מעבעל און נוטצן צושטאַנד, פרייזען צוגענגליכער, ווי איבעראַל!

28 נאָר 28 נאָר 28

וויכטיגע נייהייט
פעלצוואַרען
אויף ראַטעס

מענער און דאַמען פעלצען אויך איינצעלנע פוטערלעך און גרויסען אויסוואַהל

— — צו בעקומען ביי — —

I. SZWARCMAN
41 NARUTOWICZA 41 866

ס׳ווערט אויך אָנגענומען אַלע אַרט רעפּעראַטורען.

אויפ׳ן ווינטער-סעזאָן
עמפפעהל איך די ערשט אָנגעקומענע נייסט-מאָדערנסטע

דאַמען = סחורות

וואָלענע און זיידענע. 1252 קאָנקורענץ-פרייזען.

פאַר בעאַמטע פערקויף אויף בעקוועמע בעדינגונגען

I. Pisterman, Piotrkowska 29.

עלעקטרישע בעלייכטונג
אין 5 טאָג!

ווער עס וויל האָבען עלעקטרישע בעלייכטונג שנעל און גוטע בעדינגונגען, אויף וועקסלען אָדער קליינע ראַטעס, זאָל זיך ווענדען אין

ZAKŁAD ELEKTROTECHNICZNY

(אין הויף) Piotrkowska 44

בעמערקונג: עס ווערען אויסגעפיהרט רעפּעראַטורען צו יעדער צייט. 912

לעטשניצע פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונט

ד״ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן-קר.	4—3
ד״ר כערשנער	קינדער-קראַנקהייטען	12—9 5.30—4
ד״ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	12—10 6.30—5
ד״ר לוביטש	הויט-און געשלעכט קר.	2—12
ד״ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיג: קר.	3—1
ד״ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	2—12.30
ד״ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	$2\frac{1}{2}$—1
ד״ר בערגסאָן	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

פּסיכאָ-טעראַפּיע, שפּר.-שטערונגען ווי שטאַמלען א. ז. וו. פאַך-שטעלע, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג אַלע-שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג — וויזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אורין, פלעגמע און בלוט. 2170

אימפּונגען נעגען שקאַרלאַטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ

דענטיסטישער קאַבינעט

עס נעהמען אָן:

ד״ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	2—9 נ״מ.
ד״ר לאָזשינסקאַ סטאַראָפּאָלסקאַ	צאָהן-אַרצט	7.30—3

קינסטליכע צייהן, קראָנען, פּלאָמבען א. ז. וו.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

וויכטיג פאַר דאַמען!!!

נוצט אויס די געלעגענהייט!

נור פאַר 3 זלאָטעס!

מיר מאַכען די

דאַמען-היטען

עלעגאַנטעסטע

נאָך די לעצטע פּאַריזער מאָדע, אויך די עלטעסטע הוטען איבעראַרבייטען מיר אויף גענצליך ניי.

Charman Zachodnia 34

בעמ.: אין הויף, רעכטס, פּאַרטער. 1789

א פּראַקטיצירטער

דאָקטאָר

ווערט געפאָדערט אין אַ שטעטל מיט אַ גרויסער, רייכער אומגעגענד. סובסידיע 4000 זלאָטעס, ווי אויך אַ גרויסע וואוינונג מיט בעהייצונג. פּראַקטיק - געזיכערט. — אָפערטען אין אדמיניסטראַציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" אונטער ליטערע „K A" 1785

Przepraszam

Panią **SARĘ ICKOWICZ,** zam. przy ul. **Zgierskiej 31** za nietaktowne wyrażenie się względem Jej osoby na dworcu Kaliskim.–

1292 **Jakób Lewkowicz.**

---

302 א קוואַליפיצירטער

פּערקויפער

צו מענער-קאָנפעקציע ווערט פון זאָפאָרט געזוכט ביי

זאַלצמאַן, גלובנאַ 24.

די מאָדערנסטע
לאַמפּען

פאַר שפּייז צימערן און קאַבינעטען

קויפט זיך אַמבעסטען צו פאַבריקס פרייזען נור ביי

ש. פּ. שמאַלעוויטש
8 פּאָרודניאָוואַ 8

בעמערקונג: עס ווערען אויך אָנגענומען אַלערליי איבעראַרבייטונגען פון גאַז אויף עלעקטריע. אויך אָקפּידירט. 789

ווער איינציגער האָט זיך איבערצייגט, אַז פאַר

מעבעל

דיוואַנעס, פעלצען, ניי מאַשינען, גאַרדעראָבען א. ז. וו. צאָהלט די העכסטע פּרייזען

א. ווייצמאַן נאַרוטאָוויטש 19
(דזשעלנאַ)

אין מעבעל געוועלב, (פּריוואַט-וואוינונג) שענקעוויטש 29 ביי מיר איז שטענדיג פאַראַן. גענוצטע מעבעל אין נוטצן צושטאַנד צו פערקויפען. 1374

בכל המקום אשר אזכיר את שמי
אבא אליך וברכתיך

איך האָב די עהרע מיטצוטיילען, אַז איך האָב מיין ביוראָ איבערגעטראָגען פון פּעטריקאָווער 18 אויף

17 פּעטריקאָווער 17

2-טען הויף, פּאַרטער דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52,

וואו עס ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטען לויט׳ן אוסטאַוו, קלאָזורעס, ואַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט און דערפער, אַפּעלאַציעס, קאָמיסיעס. אדוואָקאַטען, רעקורסען - וועגען קאָנצעסיעס אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו, בּיטעס צו אַלע מיניסטעריען, שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעם, אַקטען דאַראַחיזיעס, קאָרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. 503

רעכטס-קאָנסולענט י. מאַנעלאַ

פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52

שנעל, רעעל און ביליג!

Dr. med. W. EYCHNER

פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע

זגערזשער 38, טעל. 34-72

נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12 ביז 2 מיטאָג, אין דערהיים פון 6—8 אָוונט, זונטאָג — פון 11 ביז 12 מיטאָג

היילפּעדאַגאָגישע קורסען

פאַר שוואַכבעפעהיגטע און שווערערציהבאַרע קינדער, שפּראַכשטערונגען

Dr. med. A. SZMIRGELD

נערווען-אַרצט. 1449

CEGIELNIANA 6.

איינשרייבען קאָן מען זיך יעדען טאָג פון 6 ביז 7 אָוונט.

Dr. med. S. NIEWIAŹSKI

הויט און ווענערישע קראַנקה. מענער-שוואַכקייט

נעהמט אָן פון 5 ביז 8 נאָכמיטאָג

שענקעוויטשאַ 34.

העבאַמע

אין קראַנקען-קאַסע און פּריוואַט נעהמט אָן געבורטסהילפע קאָנסטאַנטינער 46

וואַנאַווויטש.

Dr. med.

Grzegorz ROSENBERG

44 GDAŃSKA 44 tel, 24-44,

ספּעציאַליסט פאַר מאַנען- און דאַרמקראַנקהייטען

נעמט אָן פון 8,30 ביז 10 פאַרמיטאָגס און פון 3 ביז 4 נ״מ, אין לעטשניצע „סאַניטאַס" צעגעלניאַנאַ 29 פון 10 ביז 11 פריה און פון 6,30 ביז 7,30 אָוונט. 1109

לעטשניצע פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד״ר ראַקאָווסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	3-2 11-10 $7\frac{1}{2}$—$6\frac{1}{2}$
ד״ר רוזשאַנער	הויט- און געשלעכטס-קר.	11—10 2—1
ד״ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	8-7 2-1
ד״ר יוסטמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	2—12
ד״ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	5-4 12-10
ד״ר פּאַפּיערני	פרויען- און געבורטס-הילף	6-5 1-$11\frac{1}{2}$
ד״ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייטען	2-1.1 4-3
ד״ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	7-$5\frac{1}{2}$ 1-11
ד״ר סטופער	רענטגען	12-10 6-4
ל. פּרוסאַק	צאָהן-אַרצט	10—2
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	7—4

צאָהן-פּלאָמבירונג, בעלייכטונגען, קינסטליכע צייהן, פּלאָמבען, א א. ו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעדיצינישע אַנאַליזען. א קורס פאַר שוועסטער.

אימפּונגען נעגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

וויזיט אין דער שטאָט.

Dr. med.

M. GLAZER

ul. ZIELONA Nr. 6 45-49 .טעל

הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען.

נעמט אָן פון 8-9.30, 12-2 און 7-8 אָוו. 589

Dr. D. KAMELHAR
powrócił

chor. wewn.

ul. 6 Sierpnia 10

tel. 44-03

przyjmuje 9-11 1-3, 7 8

Dr. med.

JÓZEF SZWAJCER

פרויען קראַנקהייטען

פּאַמאָרסקאַ 7 טעל. 27-84

צוריק: געקומען.

עלטסטער פעלדשער

י. בערנשטיין

צעגעלניאַנאַ 51

צוריקגעקומען.

מאַכט זעמטליכע איינשפּריצונגען צו ביליגע פּרייזען. 1155

Dr. med.

ADOLF ENGEL

choroby kobiece i akuszerja

Al. I-go Maja 8,

tel. 40 27.

Przyjmuje od 4–6.

NAJTAŃSZE ŹRÓDŁO!

Perfumy i Mydła toaletowe

D. Markus

Piotrkowska 59

Przedst :

„Jaśniej słonca"

שפּאָרט געלד!

אַלטע בינדעס, קראַוואַטען ווערען איבערגעמאַכט אויף שלייפלעך און קראַוואַטען ביי הע שקאָוויטש

נאַרוטאָוויטשאַ 31.

אַבאָנאַמענטס-פּרייז: אין לאָדז: אַ חודש - 4.00 זלאָטעס. אַחוץ דער פּראָווינץ: אַ חודש - 6 זלאָטעס. אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער.—פּאַר׳ן אָנהאַלט און טערמין פון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען ביי טאָג און ביי נאַכט.

אַנאָנסען-פּרייזן: פאַר׳ן טעקסט 15 גראָשען, פרייטאָג 30 גראָשען, נאָכ׳ן טעקסט 10 גר. פרייטאָג 20 גראָשען, אין טעקסט 20 גר. פרייטאָג... 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אָנאָנסען 100 פּראָצ. טייערער. אויסער דער שטאָט — 50 פּראָצ. טייערער.

פאַר אַ מיל. מעטער שורה

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk.: „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.